

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zuññwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ña Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwartepuwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ña cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ñanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ñanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ñanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ñanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ña. Una ñanna yá anƙwa puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ñanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza anƙwa *liman umele zhera-aara Zakariya, ñane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ñane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerɗe-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle

keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte nanna wá, bukerde-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya aṅkwa á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite nanna maa, daada áte nane ganakini á de dízaná nane kajiji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á díza kajiji nanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaahé áte vuwa á duksa na tá díza kajiji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte nane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana nane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge nane: «Zakariya, a waṅka lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á na. Mukse á na Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatēhiga adaba egdze nanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba nane am emnde. Nane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enkale á ura bademme. Nane watse an naha ba Shedekwe Cufedde am nane daga á sawa am huđe á emmenara. ¹⁶ Watse á jatermaara nane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa nane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara

há kuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ñane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ñane. Á se tsatsaná ñane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ñanna á de gevge? Adaba ñere antara mukse-aaruwa bademme ña emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A ñeliyaa ba ñane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ñanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva ñekideki, dem sarte na má gevge duksa ñanna.»

²¹ Am sarte ñanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya á gashe, tá maga ba na-jipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva ñekideki, a ñgyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ñanna emnde ganakini anjka názu a naaná ñane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaangudi am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa huñe. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ñane. A ba ñane am ervaunñe-aara: ²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an huḑe á tere unḑwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ḡanna wá, ḡane wulfe á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ḡane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ḡanna, a de gan use-aara, a ba ḡane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ḡurna, anḑwa ḡane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ḡanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ḡane am ervaunḑe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ḡane: «A wanḑa lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ḡurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá huḑe, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyenara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ḡane larde á *Iserayiila dem ba ge dekiḑeki. Sleksire-aara á de tseka dekiḑeki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ḡanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ḡwanante ge malika, a ba ḡane á elvan ge ḡane: «Watse á sawa Shedekwe Cudedḑe á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ḡanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cudedḑe, ḡane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Vareḡa Ailizabait keni á huḑe á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa huḑe tere

unƙwahe vatena. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á vareɗara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ɗanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á vareɗara Ailizabait am ekse umele am huɗe á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am huɗe-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte ɗanna Ailizabait an Shefekwe Cufedɗe, ⁴² a ba ɗane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á ɗwasha baɗemme. Barka-aara a njinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmeɗara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenaa ga use á ɗa na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am huɗe-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am erwaunɗe á ɗa ganakini názena ta balakseɓale na á de ganvege Yaakadada baɗemme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari:
«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an erwaunɗe-aaruwa baɗemme.
⁴⁷ Á higa erwaunɗe-aaruwa kwakya áte ɗane Slelya shifa-aaruwa.

- 48 Adaba ɲane á zhárá ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá anƙwa á banba emndimagwaha, tá de banba zlaɓe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.
- 49 Adaba Dadaamiya na Sleksa ba ɲane palle na a magiyaa duksa yaikke. ɲane wá, zhera-aara cudeɗɗe.
- 50 Á de zatervaara ba ɲane zlaɓe ádaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunɗe dem eggye-aha.
- 51 Maganaamaga ɲane slera yaikke an ndzeɗa á erva-aara, a zadánve emnde a mága kuravire,
- 52 a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.
- 53 A gater barka kwakya ge emnde na peteke erva-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erva-aatare ilyeɓe.
- 54 A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayiila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,
- 55 áte una ndza a banán ge eggymiya Ibrahima, ganakini watse á maganán ge ɲane dem eggye-aha-ɲara bademme na.»
- 56 Á hyephye tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yars-eye anwaslire

57 Am iga a una ɲanna maa, a naba hyephye ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele.

⁵⁸ Am sarte na cenarácena vara-aha-ṅara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

⁵⁹ Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlaɓe ádaliye ge se ɓela egdzere am shedekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddeṅara, ⁶⁰ amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» ⁶¹ Amá a ba itare tá elvan ge ṅane: «Ábi ba palle á ura tá dahaná an zhera na keni, ɓaaka am emnde á ṅa.» ⁶² Daaci ta ndavanu ge eddarge egdzere, ta ṅgyakwanaa an ṅgyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. ⁶³ Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba ṅane. Baɗemme á emnde tá maga ba najipu-aara.

⁶⁴ Ba a puwete zhera ṅanna wá, kertenṅ a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci baɗemme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlaɓe ádaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunɗe-aatare, ta hyanme labáre ṅanna am huɗe á wa a Yahudiya baɗemme. ⁶⁶ Baɗemme á emnde na ta cenaa labáre ṅanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ṅanna á de katafke. Amá ba jirire ndza aṅkwa hákuma á Yaakadada antara egdze ṅanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyyire-aara

67 Ba vaci fá zhera ɲanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Shedfekwe Cufedde, a fantau ge mága nabiyire, a ba ɲane:

68 «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, baaka kalle-aara. Adaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, anƙwa ɲezlaterɲezla,

69 a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.

70 Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.

71 Adaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ɲezlamɲezla am erva á kelaade-aha, baaka názu tá de eksaná itare áte miya deƙideƙi.

72 Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyeggye, á de viyanaaka namana-aara deƙideƙi. Una ɲanna á maganá ɲane kina.

73 Adaba ndza a zanu ba waɗa-aara Dadaamiya ge eggyemiya Ibrahimia,

74 ganakini watse á ɲezlemiyaanɲezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunɲe,

75 ta emnde cufedde, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.

76 «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Adaba ká de zlálá ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.

77 Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ñane, á se yateraare haypa-aha-aatare bademme.

78 Adaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ñane parakkire-aara á sawa am samaya,

79 ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabedammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zlalá áte baráma á hairire.»

80 Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enjkale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de njá am kaamba, dem sarte na ni a marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare bademme, ganakini ñane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye áñwaslire (Mat. 1:18-25)

¹ Á ba am sarte ñanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma bademme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara bademme.

² Já jembel á emnde ñanna wá, zuññwire-aara ba una ñanna. Am sarte ñanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya.

³ Daaci bademme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

⁴ Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba ñane wulfe á Dawuda ñanna. ⁵ Daaci ta

zlala antara Maari na á shebaná ñane lyemlye huđe na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

⁶ Am sarte na tá am Baytilama ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, ⁷ a yaa egdzere zhele, egdzere zunñwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka sledfe am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a fademe am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

⁸ Am ekse ñanna maa, tá ankwá suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwá hyema áte walda-aha-aatare.

⁹ An vayi vacite ñanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu. ¹⁰ Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde bademme. ¹¹ Ankwá yarakuraaya Slelya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ñanna wá, ba ñane una *Almasihu, Yaakadada. ¹² Náwa názena ni kwá de dise egdze ñanna átekwa: watse kwá de berá egdzere anğwaslire an fada am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

¹³ Am iga á una ñanna maa, kerten, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ñane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare: ¹⁴ «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwa

hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ñane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

¹⁵ Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» ¹⁶ Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufu, ira egdzere áñwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. ¹⁷ Zhararaazhárá egdzere maa, ta tsakse názena ni a baternaa malika áte egdze ñanna bademme. ¹⁸ Bademme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. ¹⁹ Maari wá, ñane cenáncena elva ñanna bademme, ñanaañña am ire-aara, ańkwa á eddzama am ervaunǵe-aara.

²⁰ Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsaaatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá ańkwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na bademme, adaba ta de beraa duksa na a baternaa malika na bademme.

*Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

²¹ Am hare ge tiisire maa, hyephye sarte ge bela egdzere am shedekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ñanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba huǵe-aara keni zlaɓe shanka emmeñara na.

²² Hyephye sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraita á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni a gevge cudfedfe zlafe ádaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuge ñane. ²³ Adaba aᅇkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawraita-aara, a ba ñane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ñanna maa, ndza aᅇkwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele ñanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. Ñane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ñane *Iserayiila-aha bademme na. Aᅇkwa Shedekwe Cudfedfe keni antara ñane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe ñanna, geni ñane á emtseka d'ekid'eki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ñanna maa, a naba banánba Shedekwe Cudfedfe, geni a ezslala zlafe ádaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmeᅇara antara eddeᅇara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawraita na wá, ta de beraa ba Simaun ñanna. ²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba ñane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a emtsemtsa sleslera á ᅇa á ba an hairire.

- ³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.
- ³¹ Ya nanna unḡule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.
- ³² Una wá, ḡane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á ḡa Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiye

³³ Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na. ³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una ḡanna, a ba ḡane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa ḡane na wá, á de maraterná ḡane Dadaamiya ge emnde, amá tá de liyeka emnde. Dadaamiya a eksese ḡane, ganakini ḡane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha ḡanna zlaḡe ádaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba ḡane. ³⁵ Estuwa, á se marsá ḡane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunḡe-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, ḡaaka zlaḡa na ni watse ká tapánka ka am ervaunḡe á ḡa na.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza anḡwa mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, ḡane egdza á Fanuyail. Fanuyail ḡane wulfe á Asair werre. Hanna ḡanna gevge

emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba kedefehe ge zhele-aara. ³⁷ Am iga á una njanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba wegyegye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á njala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte njanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse njanna shanaasha yawe kul tiise ju ufaɗe. ³⁸ A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. Nane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsa emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarnaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraita á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze njanna anƙwa á farfe an wala, antara an dzaɗdzaɗjire. Egdze njanna an enƙale jipu, an barka á Dadaamiya am vuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaa sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga munjri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba njane. ⁴³ Zlauzla munjri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken njane keni á ba anƙwa am dagave á emnde na ta

saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una nanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare bademme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsa-aatare zlafe ádaliye á dem Urusaliima. ⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, anjwa á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha. ⁴⁷ Bademme á emnde na tá cená názena a ndaana nane, tá maga ba najipu áte nane. Adaba kwakya enjale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unjule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte nane tara emmenjara an eddenjara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmenjara á elvan ge nane: «Labára ka maganeraa una, egdza-aaruwa? Nere antara eddenja, danjeremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekineka.» ⁴⁹ A njwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?» ⁵⁰ Amá cenanánka názu am elva-aara nanna dekideki.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fathersaarfé jipu. Amá emmenjara wá, ba palle keni elva-aha nanna kecfarka dekideki, bademme á ba am ire-aara. ⁵² Daaci anjwa farfa Yaisu an wala, antara an enjale. Hayanhaya Dadaamiya egdze nanna, emnde keni hayaránhaya bademme.

*Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28)*

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiilyebe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmenjara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte njanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba. ³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja d'aba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na bademme, a ba njane á elvan ge emnde: «Magaumágá tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Adaba a ba njane:

«Ankwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara:

Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndedde.

⁵ Bademme á d'ambake-aha watse á gevge ba kalkale,

Wa-aha antara gavaye-aha bademme watse baaka,

Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, bademme watse ba tsekke.

Bademme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Bademme á emnde watse tá nanna unjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba ñanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba ñane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzlesenzle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá ankwá am ervauñde-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyed-diye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa ñane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge datsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci bademme a náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara bademme, tá ephupshe an kárá.»

¹⁰ Ba ta cenaa una ñanna dikele á emnde ñanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ay wá, ñá maganá estara kina?» ¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una ankwá nanjyuwe-aara buwa, a van-teva palle ge edda una baaka náza-aara. Edda una ankwá náza za ázeñara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezeñara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, ñere keni ñá maganá estara?» ¹³ A ñwaterante, a ba ñane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ñgumna ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe

ge sawji-aha keni, a ba itare: «Ijere maa, ñá maganá estara?» A ba ñane á elvan ge itare: «Lyiyauka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba dafa á kure.»

¹⁵ Baɗemme á emnde tá aŋkwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu ñara ba ñane. ¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare baɗemme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá aŋkwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba ñane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekideki. Ñane wá, á se magakurá baptisma an Shedekwe Cuɗeɗde antara an kára. ¹⁷ Aŋkwa á sawa an kazlaŋa a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka ɗekideki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a balaterse á ba am una ñanna labáre á higa keni ge emnde ñanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte ñanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, aɗaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmeñara Filip, antara aɗaba haypa-aha umele gergere a guwaa ñane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlaɓe ádaliye ge haypa-aha-aara, a naba ŋguɗaa Yuhanna am danɗay.

Baptisma á Yaisu

(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlaɓe damka Yuhanna am zawa maa, emnde baɗemme sharánsha bara ázeñara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe ñane keni. Am sarte ñanna maa, Yaisu a mága

maduwa. Nane á maga maduwa na wá, a naba wertehé ge samaya wá, ²² tá zhárá ba anƙwa á tsekwa Sheƙeƙwe Cudéƙde ásetarge nane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaanƙuƙi wá, tá cená ba kwárá á ura á sawa am samaya, a ba edda-aara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu*

(Mat. 1:1-17)

²³ Am sarte na Yaisu anƙwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, nane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, nane egdza á Haili. ²⁴ Haili nane egdza á Mattat, Mattat nane egdza á Laiwi, Laiwi nane egdza á Mailiki, Mailiki nane egdza á Yaana, Yaana nane egdza á Yusufa, ²⁵ Yusufa nane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas nane egdza á Amaus, Amaus nane egdza á Nahum, Nahum nane egdza á Haisli, Haisli nane egdza á Nagay, ²⁶ Nagay nane egdza á Mata, Mata nane egdza á Mattatiyas, Mattatiyas nane egdza á Saimayna, Saimayna nane egdza á Yausaike, Yausaike nane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda nane egdza á Yauwánan, Yauwánan nane egdza á Raisa, Raisa nane egdza á Zauraubabila, Zauraubabila nane egdza á Salatiyail, Salatiyail nane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi nane egdza á Mailiki, Mailiki nane egdza á Addi, Addi nane egdza á Kausam, Kausam nane egdza á Ailmadam, Ailmadam nane egdza á Airi, ²⁹ Airi nane egdza á Yaisu, Yaisu nane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair nane egdza á Yaurim, Yaurim nane egdza á

Mattat, Mattat ṅane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi ṅane egdza á Simaun, Simaun ṅane egdza á Yahuda, Yahuda ṅane egdza á Yusufu, Yusufu ṅane egdza á Yaunam, Yaunam ṅane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim ṅane egdza á Mailiya, Mailiya ṅane egdza á Menna, Menna ṅane egdza á Mattata, Mattata ṅane egdza á Naatan, Naatan ṅane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda ṅane egdza á Yaisa, Yaisa ṅane egdza á Aubet, Aubet ṅane egdza á Bauwas, Bauwas ṅane egdza á Sala, Sala ṅane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu ṅane egdza á Aminadabu, Aminadabu ṅane egdza á Admin, Admin ṅane egdza á Arni, Arni ṅane egdza á Haisruna, Haisruna ṅane egdza á Farais, Farais ṅane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda ṅane egdza á Yakubu, Yakubu ṅane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku ṅane egdza á Ibrahimu, Ibrahimu ṅane egdza á Tara, Tara ṅane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur ṅane egdza á Saruku, Saruku ṅane egdza á Ragaw, Ragaw ṅane egdza á Falaik, Falaik ṅane egdza á Aibair, Aibair ṅane egdza á Sala, ³⁶ Sala ṅane egdza á Kayinam, Kayinam ṅane egdza á Arfasada, Arfasada ṅane egdza á Saim, Saim ṅane egdza á *Nuhu, Nuhu ṅane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik ṅane egdza á Matusala, Matusala ṅane egdza á Anuhu, Anuhu ṅane egdza á Yartu, Yartu ṅane egdza á Malaliyail, Malaliyail ṅane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam ṅane egdza á Ainaus, Ainaus ṅane egdza á Saitu, Saitu ṅane egdza á Naadama, Naadama wá, ṅane egdza á ba Dadaamiya.

4

*Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu
(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)*

¹ Yaisu naatenaha an Shedekwe Cufedfde. Ba tse-aara am Urdun maa, Shedekwe Cufedfde a naba daa nane á dem kaamba. ² Hare kul ufade anƙwa á badaná Shaitaine am kaamba nanna. Am hare-aha nanna wá, zawka ba uwe keni dekideki. Am iga á hare-aha nanna wá, a naba nanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge nane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye dafa, ká ezza.» ⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge nane: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara nane ádetire ba ngaa, a maranaa yaikkire na am hude á duniya na bademme á ba am dupalle, ⁶ a ba nane á elvan ge nane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara ngahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha nanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, bademme á una nanna ba náza á na.» ⁸ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á na palle, ká njala á ba ázenjara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara nane á dem hude á Urusaliima, ta de daltaa antara nane áte ire á *mashidi yaikke. A ba nane á elvan

ge ɲane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedfanaambeda ire á ɲa á dem áhá. ¹⁰ Adaba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Aɲkwa zlaɓe am tate umele, a ba ɲane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á ɲa keni áte nákwa.” » ¹² Yaisu a ɲwanante zlaɓe áɗaliye, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á ɲa ɗekidɗeki.” » ¹³ Shaitaine ɲanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

*Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili
(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)*

¹⁴ Am iga á una ɲanna maa, Yaisu a naba saa á sem huɗe á Galili, an hákuma á Shɗɗɗe Cudɗɗe kwakya am ɲane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwárá á Galili baɗemme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde baɗemme.

*Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu
(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)*

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am huɗe-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi ɲanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A

naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni anƙwa an puwa átekwa, a ba ɲane:

¹⁸ «Anƙwa Shedekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A beliyaa ba ɲane ge saterá labáre ge dangay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa ɲane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá ɲurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a faɗante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita ɲanna, daaci a njehe. Baɗemme á emnde na tá am huɗe á mashidi, tá zhára ba ɲane. ²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.» ²² Baɗemmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa ɲane, a ba itare: «Há! Ábi ba ɲane egdza á Yusufa na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nda-wisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á ɲa.” Adaba watse kwá banba ganakini názena ɲa cenáncena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.»

²⁴ Daaci a fahe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte ɲane am ekse-aara

ba ge ɲane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya ɲwasha weggye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe ɔekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya belaaka Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am ɲwasha ɲanna. Kwaye a belanaa á dem mba á weggye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa ɔekideki, sey ba Naaman palle ɲane ura Siriya.»

²⁸ Baɔemmi-aatare am huɔe á mashidi ɲanna, watertuwa jipu elva ɲanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevahe, ta danse ádete iga a ekse, ta de ɔalte áte ire á wa á ekse-aatare antara ɲane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa ɲanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

*Yaisu ɲgyainsengye jini am ura
(Mark. 1:21-28)*

³¹ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili ɲanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Baɔemme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, aɔaba aɲkwa hákuma am huɔe-aara.

³³ Am mashidi ɲanna maa, ndza aɲkwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzeɔa, a ba ɲane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeɲere? Niya á ɲa ka se

kedanerkeđa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cudedđe, ka slebela á Dadaamiya.»
³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini ɲanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Dufe we á ɲa, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbedaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am ɲane, maganánka ba uwe keni. ³⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara ɲanna bademme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba ɲane.

*Yaisu a mbateraahe emnde kwakya
 (Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)*

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi ɲanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi ɲanna an ndzedá. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa bademme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbateraahe bademme. ⁴¹ Vacite ɲanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á

ba an ndzedfa, a piyaterte ba dfekideki ge ndaha elva, adaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba nane.

Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu
(Mark. 1:35-39)

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya ádaga wá, a naba sesse ge Yaisu am huđe á ekse, a zlala á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera. Baďemme á emnde ta fantau ge tataya nane. De sharansha, wayarka dfekideki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adaba ta beliyaa adaba ba una nanna.» ⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zunŋwe
(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

¹ Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainaizarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezenara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave. ² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwa kelfe am huđe-aara, tá anjka bára narre-aha-aatare. ³ Paare-aha nanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a d'alme am náza á Simaun nanna, a ba nane á elvan ge nane: «Sawa gitega emtsaafé á dem dagave á yawe cekwaangudi.» Daaci Yaisu a njehe am paare nanna átire á

haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauzle elva-aara, a ba ɲane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladɗa yawe-aara na, sluwau sluwa kelfe antara emnde á kure.» ⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge ɲane: «Adaba ka ndaanaaka ka wá, degey ɲa hare ba paɲɲe á maga slera am tate ɲanna, má shaɲeranka duksa ɗekideki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate ɲanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge ɗaha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde ɲanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerɗe an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ɲgya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una ɲanna Simaun Piyer wá, a se ɲantaa sera ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yaakadada-aaruwa, zlaya á ɲa ka ɗekideki ganakini mí njá kerɗe an iya, adaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerɗe, tá maga ba najipu-aara, adaba ta sluwevaa kelfe ɲanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun ɲanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwana ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta ɗaba Yaisu.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45)*

¹² Daada Yaisu á dem huɗe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezeɗara, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedɗe vuwa-aaruwa.» ¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedɗe. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á ɗa ge *liman, vanteva sadake á ɗa áte una a ndaana *tawraita a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu aɗkwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezeɗara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

*Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12)*

¹⁷ Vacite umele, Yaisu aɗkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá aɗkwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita keni ázeɗara. Emnde ɗanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya ɗanna.

Ankwa hákuma á Yaakadada ázeɲara ge mba emnde an ɲane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte ɲane baɗemme, ta saa á sepaná antara egdera-aara baɗemme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviyaaaja aɗaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba ɗalte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara baɗemme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge ɲguryekwe na: «An bára haypa-aha á ɲa baɗemme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunɗe-aatare: «Ware kena ɲane zhel na á lyiya sleɗe á Dadaamiya na? Ankwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kertenɗiya Yaisu názena tá ankwa dzamaná itare. A ba ɲane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunɗe á kure? ²³ Ázara una tsaftsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ɲa, bi baná: Tsettse, ezzlala an sera á ɲa? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde baɗemme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba ɲane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ɲa, ezzlala á da.» ²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde baɗemme, a eksante egdera na ta sanaa áte ɲane na, a naba da-aara, á gálá

Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde bademme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunǵe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

*Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)*

²⁷ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a degashe á de ja d̄aba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, an̄kwa á njá am bere á hadáma ɲanna. A naba ed̄faha Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsettse, sawa, d̄abid̄aba.» ²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa bademme, ɲane a d̄aba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za d̄afa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwaá ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá an̄kwa áhuwa na bademme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?» ³¹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ³² Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

*Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)*

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ñane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, ßaaka sarte na ni ek-sarka ndera na, tá ámbera maga maduwa keni bademme. Labára pukura-aha á ña, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?» ³⁴ Daaci a ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa keni, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka ðekideki. ³⁵ Amá ankwá á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ñanna wá, itare keni watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na keni. A ba ñane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta áñwaslire, ge de venya emgyegwe a kacakaca an ñane. Máki estuwa, a badzanve una áñwaslire, antara emgyegwe-aara keni tá maslaveka.

³⁷ «Zlabe ádaliye, mbazla áñwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla áñwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya keni á ba áñwaslire. ³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, ßaaka wedere-aara an una zlabe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

*Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)*

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá anƙwa ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba ƙwaterantehe ge Yaisu, a ba ƙane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara baɗemme ƙateraƙa waya na emtu?» ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ƙanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske ƙanna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Ba ya *Ura á emnde baɗemme una, ya edda á vaci puwansepuwe ƙanna.»

*Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)*

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlaɓe ádaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite ƙanna maa, ndza anƙwa zhele umele an emtsa erva naɗafa-aara am mashidi ƙanna. ⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwada ba Yaisu. Ta fantau ge zhára Yaisu an enƙale-aatare baɗemme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Afaba itare, tá

kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya hufde-aatare bademme. A ba ɲane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsettse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsaahé. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ankwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraitá an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keda ura he?» ¹⁰ Daaci a zharateraahe, a ba ɲane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á ɲa.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba laɲɲe ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde ɲanna wá, a naba jaterhe ge ervaunɲe, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

*Yaisu ankwa á dzera emnde a bela
(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)*

¹² Am sarte ɲanna maa, Yaisu a daltá áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare paɲɲe an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An enjlyawaabere wá, a naba dante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba ɲane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela ɲanna: Simaun, ɲane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá dahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na,

16 Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu anƙwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni

(Mat. 4:23-25)

17 Am iga a una ɲanna maa, a naba tsekwese á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a ɗaba ɲane kwakya am tate ɲanna. Tá anƙwa zlaɓe ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya ɲanna, emnde umele zlaɓe ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha ɲanna tá áte we á haye yaikke. 18 Dalila á sawa á emnde ɲanna baɗemme na wá, ta se cena waazu ázeɲara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, baɗemme mbarmbe mazla-aara. 19 Vacite ɲanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte ɲane, aɗaba anƙwa hákuma á mbatermbe ázeɲara, mbateraambe baɗemmire-aatare.

Higa jirire bi zlaɗa jirire

(Mat. 5:1-12)

20 Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare:

«Higa yaikke ge kure talage-aha, aɗaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.

- 21 Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, adaba watse á juwa á ba áte kure duksa.
Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse kwá dzaktedzáká.
- 22 Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá ankwá peshakurá an zlazle, tá ankwá epsawakurep-sawa.
Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha nanna adaba iya *Ura á emnde bademme.
- 23 Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge gedá ázekure. Adaba lafa á kure kwakya jipu am samaya. Adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.
- 24 «Amá watse zlada yaikke ge kure kwa emnde a berba adaba zakuruze emtakire á kure.
- 25 Watse zlada yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, adaba ankwá waya yaikke á katafke á kure.
Watse zlada yaikke ge kure kwa emnde na kwá ankwá dzáká kina, adaba ankwá emtanjkire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.
- 26 Watse zlada ge kure, máki emnde bademme tá ankwá zlebakurzleba kina, adaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

*Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni
(Mat. 5:38-48; 7:12a)*

27 «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá anƙwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. 28 Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, ñalawaterunjale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. 29 Má ura a tedaku babárva am ekte a hyema wá, eptsananteptsá dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ña an ndzedá wá, piyananteka a dándá antara ba danciki keni. 30 Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a lyevaa duksa á ña an ndzedá, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. 31 Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

32 «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. 33 Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá anƙwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ñanna. 34 Zlafe ádalíye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. 35 Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá lafa

kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ñane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawevge emnde a maggwe ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawateraarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunđe á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlaɓe á daliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Aɳkwa wulfe á dzegwándzegwa taɗa ukfeɲara wulfe emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerɗe-aatare.

⁴⁰ Á ba aɳkwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka ɗekideki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ñane ge ekka ká zhára esseɓa na am ice á egdza emmeɲa, amá ká tapanaaka slalɓe sladɗe na am ice á ña ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeɲa: “Sansa yá sakansese esseɓa am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalɓe sladɗe am ice á ña? Egdza a

fida na, sansese emtsaade slalbe sladde na am ice á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.»

Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(*Mat. 7:16-20; 12:33-35*)

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtañka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlabe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Sleke-maare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemanzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtañka deki deki na. Adaba ba názena ni jauje am ervaunđe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba ñane.»

Bere-aha gergere buwa
(*Mat. 7:24-27*)

⁴⁶ «Labára kwá dahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá mañka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenaucena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, ñane á garava an zhel slenjkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere ñanna á ba an ndzedá, amá baaka názu a eksanaa áte ñane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de mañka názena á se cenaná ázerwa wá, ñane á garava an edda una

ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere ñanna wá, a naba mbedanaahe reppe.»

7

Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma

(Mat. 8:5-13)

¹ Am sarte na zланаazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum.

² Am Kafarnahum ñanna maa, anƙwa male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni ñane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa am ñane.

³ Cenáncena male ñanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezeñara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde ñanna áza Yaisu, ta fantau ge ñala Yaisu an erwaunde-aatare palle. A ba itare tá elvan ge ñane: «Zhele ñanna wá, á zlayanzlaya ganakini ká de mbanaambe ura-aara ñanna. ⁵ Adaba zhel ñanna keni, anƙwa á ñamiyá an erwaunde-aara palle. Bá mashidi á nere keni, a nderanaa ba ñane an nalmaneaara.» ⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa ñane áseza Yaisu. A ba ñane: «Malum, shunñuleka deƙideƙi ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem huƙe á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una ñanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á ña. Ndaasendaha ka ba elva á ña palle, á mbemmbe nave-aaruwa.

⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá ankwá. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá d'aha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenánkena Yaisu elva á zhel nanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá ankwá d'aba nane na, a ba nane á elvan ge itare: «Kwa cenánkena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáka ura an fetarfire seke zhel nanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsaaatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una nanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta d'ahaná an Nayin. Ta d'abanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa. ¹² Daraada áte we á wakyiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa nanna wá, egdzere zhele palle á ba nane ge emmenjara. Emmenjara keni wegyegye a mukse. ¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse nanna wá, a naba zanvaarhe. A ba nane á elvan ge nane: «Naba d'ufe kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahé ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba

tsettse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a njihe, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ña,» a ba Yaisu á elvan ge emmenjara.

¹⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunċe-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterme am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenaráncena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya bademme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ñanna.

*Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Mat. 11:2-19)*

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaaranndáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na bademme. A naba dete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezenjara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ñá tsákwá hyema adaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «A belanjeráa Yuhanna slemaga baptisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ñá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ñanna maa, Yaisu a mbateraahe emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ngyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateráa Yuhanna na, a ba ñane á elvan

ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna nanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá anƙwa zlala ba lanje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvaacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba nane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una nanna ka deƙideƙi. ²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anƙwa ndaha elva-aara, a ba nane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á na, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba nwashá na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba nane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, nane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde nanna

antara *emnde a jaha hadáma na tá anƙwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adaba itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una ɲanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázenjara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlaɓe ádaliye: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá beɗa ba nara áte we á layye am huɗe á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Ɗa fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ɲa tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, ɲane shanka za dafa, shaaka mbazla, ɲane wá, an shaitaine dɛme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde badɛmme, ɲane wá, anƙwa ezza, anƙwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba huɗe, ɲane dɛme wá, ura á emnde a ɲezla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye. ³⁵ Amá ilmu á Dadaamiya wá, anƙwa á márava jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am huɗe á há á Simaun ura Farisa

³⁶ Anƙwa ura *Farisa umele, zhera-aara Simaun, a dafa Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel ɲanna, tá anƙwa zá dafa na. ³⁷ Ay, am ekse ɲanna maa, anƙwa mukse zaware umele, cenáncena

ganakini anƙwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci a naba sawhe ge mukse ɗanna an kuderá á waye-aara am erva, se-aara emtake jipu. ³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A ɗante sera ge Yaisu, a gante waye-aara ɗanna áte sera-aara.

³⁹ Anƙwa á ezzhara ura Farisa na a ɗahanaa ɗane Yaisu, a ba ɗane am ervaunɗe-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala ɗane na, antara názena á maganá ɗane bademme. Afaba kwakya haypa na á maganá ɗane.» ⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, anƙwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge ɗane. ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Anƙwa emnde buwa á ɗabaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a ɗabán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a ɗabán ge gursa kul buwa. ⁴² Ay, bukerɗe-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema ɗanna bukerɗe-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A ɗwanante ge Simaun, a ba ɗane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte ɗane na.» «Ba jire á ɗa,» a ba Yaisu á elvan ge ɗane. ⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba ɗane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem huɗe á há á ɗa, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba ɗane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesinaahe an úgje á

ire-aara. ⁴⁵ Lyakivaaka an unḡule-aara am huḡe á há á ḡa, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a ḡitaa ba sera. ⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa. ⁴⁷ Adaba una ḡanna yá baká ba jirire: kwakyire á wayavire-aara na ni a wayitaa an ḡane na wá, tá diyeddiye á ba áte una ḡanna, ganakini an bára haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.» ⁴⁸ Daaci a ba ḡane á elvan ge mukse na: «An bára haypa-aha á ḡa.»

⁴⁹ Emnde na tá arge dafa kerde na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunḡe-aatare: «Ware kena ḡane zhel na ni á yanaara ḡane haypa ge ura na?» ⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfire á ḡa, ezzlala á ba an hairire.»

8

Nwasha na ta da á daba Yaisu na

¹ Am iga á una ḡanna maa, Yaisu a fantau ge ja daba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, aḡkwa á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara ḡane. ² Tá aḡkwa zlaḡe ḡwasha-aha umele, a ḡezlatersaa Yaisu am erva á shaitaine, a mbateraaha am lapikere gergere, itare keni ta daba Yaisu am jadaba ḡanna. Náwa zhera á ḡwasha ḡanna: Maari mukse na tá dahaná an Maari á Magdala na, ḡane una Yaisu a ḡgyesaa jini-aha vuye am ḡane, ³ Yuwana, mukse á Huja nakawa am kwara á

sleksu *Hirudus, Suzanna, ira nwashash umele na tá ankwá melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmane-aatare na.

Naraje an slepuwa wulfe
(*Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9*)

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba nane á elvan ge itare: ⁵ «A sesehe ge sleherda umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwana am fe-aara. Am sarte na ankwá á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha. ⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsawatse, amá shekwaraaka emtsa, adaba baaka narase. ⁷ Wulfe-aha umele zlafe adaliye, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge nalkame nanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlafe adaliye ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Edda una máki ankwá hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?
(*Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12*)

⁹ Am iga á una nanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje nanna. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá ankwá

á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka, ma tá effa d'eme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe
(*Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20*)

¹¹ «Náwa maana á naraje nanna: Wulfe wá, una nanna elva á Dadaamiya. ¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke unjule. Ta cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva nanna am itare na, á piyaterterte ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare. ¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá lyiyaná á ba an higa, amá tá vanteka slede am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaangudí, amá má samsa zlađa wá, kertenj tá yanya. ¹⁴ Emnde umele zlađe ádalíye, itare ta ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an unjule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlaŋa á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á becantá ba una nanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire d'ekid'eki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Má cenarácena elva á Dadaamiya wá, tá náná á ba an ervaunđe-aatare palle, an shagerire á ervaunđe. Tá farvaunđe, tá maga nampire.»

Naraje an kára á fanus
(*Mark. 4:21-25*)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á unjubar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zlejelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huđe á bere nanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci

bademme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde bademme. Názena nasherire kina keni maa, bademme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde bademme.

¹⁸ «Adaba una ñanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Adaba edda una, máki anƙwa ázeɗara na wá, watse tá de fanaarfe zlaɓe ádaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ñane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emmeɗara antara egdzar mama-aha-ɗara ge Yaisu

(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta semhe ge tara emmeɗara antara egdzar mama-aha-ɗara ge Yaisu ta sezeɗara, amá sharánka jammeje adaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta belanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá anƙwa ndavaká tara emmeɗa antara egdzar mama-aha-ɗa ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá anƙwa cená elva á Dadaamiya, tá anƙwa fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumibza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála. ²³ Tá anƙwa zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaangudfi wá, a naba tsete ge válale átire á haye ñanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci bademme-aatare,

shifa-aatare a gev ba paihyhye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, degiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ñane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ñane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

*A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)*

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ñanna wá, wafke-aara ba ndañje á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ñane keni ba ura huđe á ekse. Zhele ñanna haraare an shaitaine. Wayaaka an nanjyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedaa am sera-aara, a ba ñane á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á ña, fiyemka am zladá!» ²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am ñane, a ba ñane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara ñanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte

erva, amá á ebbátá bademme, shaitaine nanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhel nanna, a ba nane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una nanna, adaba kwakya jini-aha am nane. ³¹ Jini-aha nanna ta fantau ge nala Yaisu, a ba itare: «Tasle á na, ma ká ngyanngya am nane keni, danerka á dem evege sladde na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate nanna maa, ndza an kwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha nanna ta nala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha nanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel nanna, ta deme am nabezhe-aha nanna, daaci bademme á walda kyaakya ásate egdza wa nanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha nanna, tá zhárá duksa nanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am hude á ekse antara áte makwata bademme. ³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate nanna, tá de zhárá názena magavmage na. Darduwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am nane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nanngyuwe ba seke emnde, an en kale-aara ba lanje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága nanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele nanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine nanna bademme tá elvan

ge Yaisu: «Tasle á ña, ezzlálá am larde á ñere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, anƙwa á zlala. ³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a ñála baráma áza Yaisu, geni ñane keni á dabaterdaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ³⁹ «Eptsepsa á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele ñanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am huƙe á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanɣyuwe á Yaisu

(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlaƙe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ñane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus, ñane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ñalaná á dem mba-aara, ⁴² adaba anƙwa egdza-aara mukse palle ba ñane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am ñane.

Tá átire á zlálá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, anƙwa mukse umele am dagave á emnde ñanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A keƙaa nalmane-aara bademme áza dauktar-aha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse ñanna a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanɣyuwe á Yaisu. Kerten a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ñanna. ⁴⁵ «A gejitaa

ware?» a ba Yaisu. Baɗemme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge ɗane: «Malum! Ká zhára nalga ɗanna ká am dáɗave-aatare, tá ɓeakɓeɓe na ni a gejaktaa ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Aɗkwa ura a gejitegeje. Aɗaba tapannaatápá sessa ndzedá am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa sheɓevka maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu á mbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde baɗemme dalila na a de gejaken nangyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte ɗanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Mbakaambe fetarfire á ɗa egdza-aaruwa, ezslálá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlaɓe á ba an elva ɗanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba ɗane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana ɗane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanɗa lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á ɗa.» ⁵¹ Daraada á dem mba ɗanna maa, a piyaterɗe ge emnde baɗemme ge dem bere na á zlava egdzere am huɗe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmeɗara antara eddeɗara ge egdzere. ⁵² Baɗemme á emnde na tá am huɗe á há ɗanna, tá kyuwa egdze na, tá tsaka dákwá. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhára Yaisu ba seke wuce, aɗaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de ɗanaa

ba erva ge egdze na, a ba ɲane á ba an ka kwara: «Naba tsettse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekwadɔde a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmenjara an eddenjara tá maga ba najipu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaaranka ma ba ge ware keni.

9

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa

(Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha baɔemme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba ɲane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an ɲane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlabe adaliye dawanka nangyuwe bubuwa áte kure, ma shungu am lyiba keni. ⁴ Baɔemme á há na, máki lyarakurvaalye am huɔe-aara wá, njawinja á ba am mba ɲanna, dem sarte á zlálá á kure am ekse ɲanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzlálá am ekse-aatare, papawateraa-pape berbere á haha-aatare áte sera á kure. Magawateránmaga una ɲanna, watse tá disá ba itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zlálá-aatare

ge pukura-aha, ta zlálá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraahé am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus*

(Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)

⁷ Am sarte ɲanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana ɲane baaka. Adaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptisma am faya.» ⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlaɓe ádaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware zlaɓe ádaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ɲanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe

(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)

¹⁰ Saraasa emnde a bela ɲara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare bademme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi zláláwa á dem tate umele.» Ta naba zlálá á dem ekse ɲanna tá dahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kertenɲen cenaráncena emnde, ta naba dábateremhe á dem tate ɲanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraahé.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare

tá elvan ge ñane: «Puwateraapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyiye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ñwanante, a ba itare: «Ázeñere ba depain̄ ilyebe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá ñá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?» ¹⁴ Emnde ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawateraanja kure emnde kul ilyebe, kul ilyebe.» ¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahe. ¹⁶ Daaci Yaisu a halante depain̄ ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depain̄-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ñanna. ¹⁷ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huđe-aara náza zá na, aley jauje zlađe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wára kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasi-ihu na*

(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ñane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeñara. A de ndavateru elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?» ¹⁹ Ta ñwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa

emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlaɓe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.» ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A nwanante ge Piyer, a ba nane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza Dadaamiya.» ²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya

(Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1)

²² Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaaara, sey yá shushe zlaɓa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita, tá de yiyaaya, watse tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba nane á elvan ge emnde bademme: «Máki edda-aara wayaawáyá d'aba ya wá, a dzameka shifa-aara d'ekid'eki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzangala-aara, a d'abid'aba an nane.

²⁴ Adaba máki edda-aara á tataya Iya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya wá, á de shansha zlaɓe ádaliye. ²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge nane, máki kedanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na? ²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa nane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá

zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cufedde. ²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anƙwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(*Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8*)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ñanna maa, Yaisu a dante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a dálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa. ²⁹ Am sarte na ñane á maga maduwa áhuwa ñanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, nanɣyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbera á maga wulwulire. ³⁰ Cekwaanɣudí wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ñanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre. ³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá anƙwa ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme. ³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu anƙwa á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ñanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ñanna ta sezenara na.

³³ Tá kátá zlalá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ñere keni ñá anƙwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ñá magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ña,

palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ɲanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná ɲane. ³⁴ Ba ɲane á ndáhá una ɲanna wá, tabedamme a tsekwatarhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na adaba kumba ɲanna. ³⁵ Cekwaanɗudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ɲanna, a ba edda-aara: «Una náwa ɲane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ɲane. Cenaucena názena á bakurná ɲane.» ³⁶ Am iga á kwara ɲanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ɲanna a njaa á ba am huɗe-aatare, balarka emtsaɗe pukura-aha na ɗekidɗeki.

*Yaisu ɲgyansengye jini am egdzere
(Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27)*

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwese á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu. ³⁸ Am dagave á nalga ɲanna wá, anƙwa ura lapika egdza-aara, palle ba ɲane, a naba ɗaha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á ɲa, zharinaazhárá egdza-aaruwa na! ³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwawetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaaveleye am áhá, á kelá ugbalyaiye. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya. ⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á ɲa, amá dzegwaránka ɲgyanse jini ɲanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure ɗekidɗeki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaunɗe dem

laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á ña ñanna ge iya.» ⁴² Anƙwa á sawa egdze ñanna áseza Yaisu maa, a naba velyanaahe ge jini ñanna am ire, anƙwa á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini ñanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á ña,» a ba ñane á elvan ge eddeɗara. ⁴³ Baɗemme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu anƙwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya
(*Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32*)

Am zlaɓe emnde baɗemme tá maga ba najipu áte názena á maganá ñane baɗemme na, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseƙa elva ñanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde baɗemme wá, watse tá fime am erva ge emnde.» ⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva ñanna baaka. An sheɓe maana á elva ñanna ge itare, geni a cenaránka baɗemme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(*Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37*)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kertey diyeddiye Yaisu názena tá anƙwa á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge ñane, ⁴⁸ a ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na aɗaba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa

ba slebelifela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba ɲane am dagave á kure wá, mala ba ɲane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba ɲane

(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Malum, ɲere wá, ɲa naa ura umele á ɲgyá jini-aha am emnde an zhera á ɲa, amá ɲa naba piyante, adaba ɲane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Adaba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba ɲane.»

*Ankwa ekse palle am *Samariya lyiyaaka Yaisu*

⁵¹ Náanna Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á zlálá-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á zlálá á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá ankwa zlálá maa, herzharanteherzhe ekse umele am kwára á *Samariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná slede. ⁵³ Amá liyarka emnde a ekse ɲanna, adaba ɲane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge ɲane: «Yaakadada, wayak-waya emtu ɲá dáhá kára á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlálá-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá d'aba Yaisu

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlala ɲanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Yá

ɔabakɔaba ma ka deme keni.» ⁵⁸ A ŋwanante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde baɔemme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlaɔe áɔaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Sawa, ɔabidɔaba.» Amá a ba ŋane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de heɔheɔa emtsaɔe edderwa.»

⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Yaterya emtsa-aha, a heɔarheɔa emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlaɔe áɔaliye ge keyire, «Yá ɔabakɔaba, Malum, amá wá, viteva emtsaɔe baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á ŋere.» ⁶² A ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhára ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una ŋanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterɔbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa ŋane ádemkwa na baɔemme. ² Lauktu tá zlálá, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhalá-aara á dem mba. Afaba una ŋanna, ŋalaunjala Edda

á fe, geni á farfe ge ßela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalauzlálá, náwa ya ßelakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwaam am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki ankwá edda una an barka am vuwa am huðe á há ñanna wá, hairire á kure á de tsekwa áte ñane. Máki ßaaka wá, á eptsa hairire á kure á ba ásezekure zlaße ádaliye. ⁷ Am huðe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba ñanna, dem sarte á zlala á kure, mbaðauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Aðaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure baðemme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse ñanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde ñanna wá, tsawaatse áte we á layye am huðe á ekse ñanna, bawateránba ge emnde ñanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á ñere keni, náwa ñá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlaße ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ñgulme ba shairiya na ta magaterán ge

emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse ɲanna.»

*Zlaɗa arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba
(Mat. 11:20-24)*

¹³ «Watse zlaɗa ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Aɗaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɗa emnde a ekse-aha ɲanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Aɗaba una ɲanna, vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka ɗekideki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ɲere, ba jini-aha keni faranɗersarfe, am sarte na ɲa bateraa elva an zhera á ɲa.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rade. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini

kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ngerdanaangerda kelaade á kure, ma nane slehákuma keni, baaka názu kwá kuaná kure d'ekideki am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higauhiga adaba zhera-aha á kure ankwá an puwa am samaya.»

Yaisu ankwá á higar ge názena a maganaa Dadaamiya

(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte nanna, á sawa áza Shedefkwe Cufedfe, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá ankwá slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a enkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á na ganakini a gevge ba estuwa.

²² «Edderwa a fime duksa bademme am erwa ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddenjara nanna ka palle. Dada keni, baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba nane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá ankwá zharaná an ice á kure duksa-aha nanna.

²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha sadadfe tá kátá puwete ice-aatare áte duksa na kwá zharaná kure kina, amá

sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena duksa na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an maggwire á ura *Samariya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraita umele, a de tsagwada Yaisu áte elva, a ba nane á elvan ge nane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ka beraa uwe ka am tawraita? Ká cenaná estara ka, máki ká enndaha?» ²⁷ A ba nane: «A ba tawraita wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á na an ervaunđe á na bademme, an shifa á na bademme, an ndzedá á na bademme, ira an enkale á na bademme. A ba nane zlabé adaliye: Ewwáya sleriya á na ba seke ire á na.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Iwaktenwa shagera. Maganaamaga una nanna, ká shansha shifa.»

²⁹ Amá malum nanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Ware nanna sleriya-aaruwa nanna?» ³⁰ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ankwa ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nanjyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte nanna maa, a tsete ge *liman umele, nane keni a dába ba baráma nanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwiñkau am tate nanna. Nane keni, ba a naa zhele nanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa ura *Samariya umele á dem

tate ɲanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezenjara. ɲane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara anjwa, a gananu waye, daaci a faɗanaahe an gabaga. A eksante zhele ɲanna, a njante áte ezzenjwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge edda á tate á tsekwa wayve-aha ɲanna, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsa zlaɓe ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka keɗaa uwe keni, yá se eppela baɗemme.» ³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraita na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba ɲane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ezzlálá, ekka keni de emmága ba seke una ɲanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, anjwa mukse zhera-aara Marta, a tsekwateraa am mba-aara. ³⁹ Anjwa egdza emmenjara mukse ge Marta ɲanna, zhera-aara Maari, ɲane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná ɲane. ⁴⁰ Amá Marta wá, ɲane anjwa á shunɲula ba slera-aha umele am bere a gya ɗafa. Daaci a naba seza Yaakadada, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Labára ɓaaka lambe á ɲa áte iya, yá shunɲula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.» ⁴¹ Amá

a nwanante ge Yaakadada, a ba nane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á ña an slera-aha ba dey, ⁴² una nanna ka, una duksa yaikke. Maari wá, nane a eksese duksa yaikke na tá taa lyevaaka am erva-aara ðekideki na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una nanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge nane: «Yaakadada, kwanersekware ge nere keni mága maduwa nanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.» ² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure:

Eddenere Saksage, ekka wá, ka cufedde. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á ña.

³ Vanjerteva náza za a hyenrhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á nere, adaba nere keni ná ankwá yateraare ge emnde a haypa an nere bademme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a faterarhe zlaɓe ádaliye, a ba nane: «Máki palle á kure a shaa wayve an huɗe á vayiya, baaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa, ⁶ adaba ya shaa wayve,

baaka názena yá fáná á katafke-aara. ⁷ Bi á nwananetęwa sleriya-aara nanna á sawa am huđe á bere, a ba nane: Weshiyanteka ire! An zleņa bere, nere náj pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Náj taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá nane wá, a mańka ervaunđe. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa nanna adaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara. ⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudaha emnde a há, tá se werakurantewera wakyiya. ¹⁰ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewera. ¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, nane á vante zahe? ¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane wá, ma a ndavanaa ware Shedekwe Cudedđe ázenara keni, sey ba á shansha.»

*Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine
(Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)*

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anjkwá á ngya jini am ura, jini nanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyansengye Yaisu jini nanna wá, zhele nanna a fantau ge ndaha elva ba lanęe. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. ¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vantaa ba *Bailjaibul

slekse á shaitaine-aha hákuma á ñgya jini-aha ñanna.»

¹⁶ Emnde umele zlaḃe ádalíye, ta de tsagwaḃa Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañeránmárá najipu palle, ganakini ñá diyed-diye átekwa.» ¹⁷ Amá kertenj diyeddiye Yaisu názu ta sawa an ñane am ire. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baḃemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ñanna, tá aṅkwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ñanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyaḃanaakyaḃa baḃemme. ¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba ñane áte ire-aara wá, á zlála estara kwara-aara á de katafke? Adaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha. ¹⁹ Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hákuma á ñgya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni ḃaaka jirire am elva á kure. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá aṅkwa ñgya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu aṅkwa á slá Shaitaine an slendzeḃa, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki ñgwadapsenṅwade slendzeḃa, aṅkwa á ufa há-aara wá, ḃaaka názu á geja kazlaṅa na am huḃe á há ñanna. ²² Amá má daaduwa edda una jauje ge ñane an ndzeḃa wá, ba náza a erva-aara keni á lyanvulye baḃemme, á halesehale kazlaṅa-aara baḃemme, tá de zaná antara

emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ñane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ñane ba slezafaterzada.»

Eptsa á jini á dem urimagwe

(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja d̄aba á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini ñanna, ambane yá eptsa á dem bere-aaruwa na ya segashe am huđe-aara na. ²⁵ Má eptsapta wá, á de berá ba bere an hyađa, an tsatse tseďaŋe. ²⁶ Daaci á z̄lálá-aara, á de d̄aha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huđe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunŋwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba z̄luzle Yaisu am tsáká elva ñanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga ñanna á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am huđe-aara, a faku uďa-aara na wá, higa yaikke ge ñane!» ²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá aŋkwa emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas

(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá aŋkwa far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá aŋkwa ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka d̄ekid̄eki,

hyaahya ba una tá aṅkwa ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde baɗemme keṅi á katafke á emnde a zamane na. ³¹ Vaci shairiya wá, aṅkwa slekse mukse, watse a mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ṅane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa aṅkwa edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka. ³² Zlabe ádaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keṅi tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarácena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa aṅkwa edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá maṅka tuba.»

Parakkire na áte vuwa
(*Mat. 5:15; 6:22-23*)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á uṅmbar darau. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zleṅelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huɗe á bere ṅanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á ṅa wá, ba seke kára á fanus ge vuwa á ṅa. Má lapiya ice á ṅa wá, baɗemme á vuwa á ṅa ba parakke. Amá má shagerka ice á ṅa wá, vuwa á ṅa baɗemme á ba am tabedammire. ³⁵ Adaba una ṅanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabedammire. ³⁶ Daaci máki baɗemme á vuwa á ṅa ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabedammire wá, baaka tate

na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus anƙwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a balaterse zladá-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá*
(*Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40*)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba ɗante ge ura *Farisa umele, ge de zá ɗafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá ɗafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, aɗaba a naa Yaisu baraaka erva lauktu á zá ɗafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am huɗe á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, huɗe-aara wá, a nderanaa ɗane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawaterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cuɗeɗe, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zladá ge kure Farisa-aha, aɗaba ɗále-aha, tara ɗále á minti antara daugɗa ira ɗále-aha umele wá, kwá anƙwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erva. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ɗanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zladá ge kure Farisa-aha, aɗaba kwá kátá ba sleɗe na ni átire ge náza á emnde baɗemme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use an ga ire am dagave á zlamaha.

⁴⁴ Watse zladá ge kure! Aɗaba kwa ba seke

irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlála átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraitá umele á elvan ge ñane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlanerá antara ba ñere.» ⁴⁶ «Ba estuwa,» a ba Yaisu, «Watse zladá ge kure keni, kwa malum-aha á tawraitá! Adaba kwá faterar gwatame demdeme, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame ñanna. ⁴⁷ Watse zladá ge kure, adaba kwá ankwá nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá ankwá maraná an una ñanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Adaba una ñanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zladá. ⁵⁰ Daaci bademme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebateraa an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cudédde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde ñanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zladá ge kure, malum-aha á *tawraitá! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem hufe-aara; emnde na tá kátá demda na keni,

kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate njanna, anj kwa á zlá lá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta d'abanaa an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an njane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá
*Farisa-aha
(Mat. 10:26-27)*

¹ Am sarte njanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlá lá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunjwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaade, a ba njane á elvan ge itare: «Tsufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una njanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem hufe á ekse.»

*Kuvaukuva ba Dadaamiya palle
(Mat. 10:28-31)*

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimagwaha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kuaná kure wá,

edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlaɓe ádaliye an hákuma á dakurá á dem kárá á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba ɲane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyeɓe tá velan ba ge kwaɓa buwa ka emtu? Amá ɓaaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla baɗemme áza Dadaamiya. Gazlawka ɗekideki, kwá an daradza ba kure arge njedu-aha ɲanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ɲane una Yaakadada

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una sheɓaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde baɗemme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini ɲane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde baɗemme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cudedɗe wá, ɓaaka yanarye ge ɲane ɗekideki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa ɗekideki. Dzamauka ire

á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure.
¹² Adaba á de bakuranba Shefekwe Cufedfe á ba am sarte ñanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a tegañeransetege waráta á eddenjere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletegakurá waráta ge kure?» ¹⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herdaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba ñane am ervaunđe-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka sleđe mazla-aara. ¹⁸ A ba ñane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadafde, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hufde-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba ñane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á ña. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge ñane: Ekka ka uce! Á ba an vayiya na, yá dándá shifa á ña. Daaci

baɗemme á nalmane ɲanna ka jahán ge ire á ɲa na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jaháná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlana á duniya
(Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná aɗaba ba una ɲanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlana na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Aɗaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nanɗyuwe. ²⁴ Zharauzhára á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheɓa duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á gelátera ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha ɲanna emtu, a jakurma uwe? ²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaɲgudí keni an dzámá ire na á maganá ɲane? ²⁶ Máki diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhára zlaɓe ádaliye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmáne-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ɲanna keni. ²⁸ Másá na bá náanna emnde vatena aɲkwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kára ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu,

máki cekwire á fetarfire ka? ²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure ðekideki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na ðabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha ñanna. Amá kure wá, magauka una ñanna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha ñanna keni. ³¹ Kure wá, duksa zuññwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya kure ba njá am *kwára á Dadaamiya, á de vakurteva ñane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya

(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa ðekideki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanña-aara ge kure an ervaunðe-aara palle. ³³ Naba valawuvála kazlaña á kure baðemme, tegawatertega shunngu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádza-aara ðekideki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka ðekideki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, ma weshege keni, baaka una ni á shanaasha ðekideki. ³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Walaafi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «Ijgwadawápsengwáde ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kára á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaafi-aha, má dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am

laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekwemtsekwa ba ɲane am kazlaɲa á tega ɗafa, watse á vatertá ba ɲane an erva-aara slede antara náza za. ³⁸ Ma a saa an huɗe á vayiya, ma a saa dedde am huɗe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geda ge emnde ɲanna. ³⁹ Anƙwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara ɗekidɗeki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde baɗemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunɗe-aara, an una ɗanɲwe ervaunɗe-aara
(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ɲane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte ɲere emtu, áte emnde baɗemme he?» ⁴² A ɲwanante ge Yaakadada, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Sleslera-ara ɲane dzayye ervaunɗe-aara, slenƙale zlaɓe áɗaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huɗe á há-aara baɗemme am erva ge ɲane, á vatertá ɲane náza za ge emnde na tá am huɗe á há ɲanna baɗemme, á vatertá an laukte-aara na.

⁴³ Higa yaikke ge sleslera ñanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara bademme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa.

⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ñanna am ervaunđe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huđe á há, an zála ka, an ñwásha ka, a fantau ge zá názu am huđe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enkale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ñanna keni á saasa á ba am sarte na ñane tsakwaaka hyema đekideki, tamaaka đekideki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ñanna wá, náza enndaaka. Ñane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ñane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunđe á zánwe-aara, ñane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ñane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

*Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)*

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kárá á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kárá ñanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, ankwa

baptisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emt-saade. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ñane? Baaka ðekideki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanḡudí wá, watse emnde ilyebe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyenara.»

*Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)*

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlaɓe ádalíye á elvan ge nalga ñanna: «Ábi kure máki kwa nánna tsettsa kumba am ekte á samaya á kya gedí, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁵ Zlaɓe ádalíye, máki kwa nánna ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ḡudéffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na aḡkwa á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara baðemme. Duksa-aha na aḡkwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure ðekideki.»

*Melawemele an sledágala á ña ba watsewatse
(Mat. 5:25-26)*

⁵⁷ «Labára kwá taa diseke ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unḡule-aara na? ⁵⁸ Máki anḡkwa sledagala á ḡa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsawatse ádezenḡara, de melawemele á ba am dagave á kure, a đarakteka am shairiya. Adaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem danḡay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaba-aara keni, ká seska áhuwa đekideki, máki pelakseka bađemme.»

13

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte ḡanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A ḡwaterante ge Yaisu a ba ḡane á elvan ge itare: «Emnde ḡanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili bađemme emtu? ³ Estuweka đekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure keni bađemme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraar dzagwawáye am Silauwam bađemme emtsaremtsana wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bađemme emtu? ⁵ Estuweka đekideki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Añkwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ñanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka ðekidfe. ⁷ Daaci a ba edda á fe ñanna á elvan ge edda una añkwa á maganá slera am fe ñanna: Icesice ná fá na kwaye ñane na baðemme ádegashe. Náwa yawe keye vatena ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ñane: Ányya emtsaade vátene zánwe-aaruwa. Yá magan-temága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlafe ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu añkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay añkwa mukse am mashidi ñanna wá, mukse ñanna an jini am ñane, badzanvebadze jini ñanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndedðe am zhegela. ¹² Náanna Yaisu mukse na wá, a naba ðante. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbákmbe emmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una ñanna, a puwar erva a barka-aara, ndedðe a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaunðe edda una ñane male am mashidi ñanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde baðemme, a ba ñane á elvan ge

itare: «Diyakurdiya anƙwa háre unƙwahe ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha ɲanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba ɲwanante ge Yaakadada, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Amá kure wá, baaka jirire á kure ɗekideki. Ábi kure kwá anƙwa belá esla-aha á kure, antara ezzenwa-aha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na ɲane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise wátana a ɲgudanaa Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu ɲanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ɲanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaunɗe-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Ba seke estara ɲane *kwára á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwára á Dadaamiya wá, ɲane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de beleme am haha am fe-aara. A sesehe, a naba walete ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bere-aatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlaɓe ádaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara

á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaangudī, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na baɗemme.»

We á bere becce
(*Mat. 7:13-14, 21-23*)

²² Yaisu anƙwa á maga shula á dem Urusali-ima. Am shula-aara ñanna maa, anƙwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádezenara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ²⁴ «Naba dawemde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zleñte bere-aara an tsekweram ni, zlaɓe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá ɗahá: Yaakadada, Yaakadada, weranjerantewera bere keni, á de lyevka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ñere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerɗe, mi shaa yawe á miya keni ba kerɗe, ka kwaranjerse elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ñere na. ²⁷ Názu á de ñwakurantá ñane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Baɗemmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna ɗekideki, zlalauzlálá á dem tate á kure!

28 Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerdá slare ge zlada. Amá kwá zhárá tara Ibrahimia antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademme tá am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe. 29 Watse emnde tá kela á sawa am gedí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademme, tá de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya. 30 Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Mat. 23:37-39)

31 Ba vacite nanna zlahe ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge nane: «Ezzlálá, dándá ire á na áhuna, adaba ankwá á tsagwadaktsagwada sleksu *Hirudus á já shifa á na ba dekideki.»

32 A nwaterante ge Yaisu, a ba nane: «De bawanánba ge maskwata á kure nanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá ankwá ngyá jini-aha am emnde, yá ankwá mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlahe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergekse, lauktu yá zlanazle. 33 Amá vatena, antara makuralla, dem wergekse na wá, zlahe yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Adaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

34 «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlambake-aara. Amá kwalakefkwale. 35 Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

1 An vaci puwansepuwe umele maa, dfaarantedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dfaa. Bademme á emnde na ta daaterterte am mba á male ñanna tá fá ba hyema áte Yaisu. 2 Ay ankwá ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. 3 Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa: «Am tawraitá mu, ankwá emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» 4 Amá ñwaranarka d'ekid'eki, ta d'ú ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ñanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzlálá á ña,» a ba ñane á elvan ge ñane. 5 A ba ñane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedemmbedfa egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá

zhagadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa d'ekideki.

Tá dzeganá estara slede, tá daana estara emnde

⁷ Daaci nánna Yaisu ganakini emnde na ta d'ahateraa á de zá d'afa n'anna, ma ware keni á dzera ba slede na á kataná n'ane ge njá am hufe-aara. A naba vaterte naraje na ge itare bademme, a ba n'ane á elvan ge itare: ⁸ «Máki d'aaarkedáhá á dem munri á larusire wá, de njeka am slede na ni an d'arádza arge slede-aha umele na d'ekideki. Adaba diyanka ámbane d'aarantedáhá ura male jauje ge ekka an d'arádza, ⁹ daaci edda una a d'aakurdáhá na á de baká: Tsetse, yanánya slede n'anna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem slede na baaka d'arádza-aara d'ekideki na. ¹⁰ Arge una n'anna wá, máki d'aaarkedáhá á dem jeba á tate n'anna wá, de njinja ka á ba am slede na ni baaka d'arádza-aara d'ekideki na. Má samsa edda una a d'aakdaa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte slede na an d'arádza jipu na. Daaci una n'anna á gev d'arádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá d'afa kerde. ¹¹ Adaba ma ware una a kantaa ba n'ane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una n'anna maa, a ba n'ane á elvan ge edda una a d'aaná á dem mba-aara n'anna: «Máki ká d'áhá emnde ge se zá d'afa am mbá á n'a, bi ge se zá masane am mbá á n'a wá, d'aaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa d'aaktedáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma

slakate-aha á ña, ma egdzar mama-aha a ña, ma vara-aha a ña, ma emnde a riya á ña keni, máki ba ta emnde a berba, ðaheka jeba á emnde ñanna ðekidëki. ¹³ Máki ka magaa muñri á ña wá, ðaaterðáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterðáhá ka ba jeba á emnde ñanna, watse ká higetehiga, aðaba itare tá dzegwánka pelaksepele duksa á ña. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

*Naraje an muñri yaikke a gyanaa ura male
(Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Ura umele am dágave á emnde a zá ðafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ñanna wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ñane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Añkwa ura male a gyaa muñri yaikke am mba-aara, a ðetaa emnde keni ba kwakya ge de zá muñri ñanna. ¹⁷ Hyephye laukte a zá ðafa á muñri ñanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ñane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa baðemme an tsatse mazla-aara. ¹⁸ Amá baðemme á emnde na a ðaateraa ñane ñanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zunñwire-aatare: Ya shekuve fe añwaslire, yá de ezzhárá. Aðaba una ñanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Aðaba una

ɲanna yá taa daaka na. De banánba: Ba tásle-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlaɓe ádaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlaɓe ba uɲɲule a gaa gyaale-aaruwa ɲanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na ba epts-aara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja ervaunɗe edda á há jipu. A ba ɲane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem huɗe a ekse, de ejja dába áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, ɗaaterɗáhá baɗemme ásehuna. ²² Cekwaanɗuɗi wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Baɗemme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlaɓe ba nja sledɗe-aha na ɓaaka emnde am huɗe-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ɲane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eɗɗába we á baráma, we á baráma, antara uɲɲule-aha, ma ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzedá, geni a naatená huɗe á há-aaruwa baɗemme. ²⁴ Amá emnde na ya ɗaaterɗáhá, kwalarevkwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka ɗafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

*Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu
(Mat. 10:37-38)*

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa ɗaba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezetaare, a ba ɲane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, ɓaaka ura á dzegwándzegwa ɗabiɗaba, máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ɲara zála

antara ñwásha, ira ire-aara ba ge ñane. ²⁷ Ma ware una eksanteka dzañgala-aara ge dƒabidaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Anƒkwa duksa palle, cenawáncena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwawaye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ñanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zланаaka baƒemme. Daaci baƒemme á emnde na tá zhára slera-aara ñanna, tá dzaká ba ñane. ³⁰ Tá de bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba dƒekidƒeki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wava an ukfeñara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaafƒe ba shagera, máki á dzegwándzegwa de wava an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlaƒe kelaade-aara yiyiye an ñane wá, á puwa emnde-aara ádezeñara, ge ndavanundave názena á kataná ñane, lauktu tá emtsanámtsa wava ñanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka baƒemme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleña na baaka nampire-aara mazla-aara
(*Mat. 5:13; Mark. 9:50*)

³⁴ «Elleña wá, duksa ñgelama. Amá máki elleña ñanna baaka ƒaƒaƒaƒa-ire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ƒaƒaƒa zlaƒe ádaliye? Baaka pute dƒekidƒeki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaƒe adaliye an ñane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka

nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki anƙwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza keƙaakeda, sharánsha
(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá anƙwa cená elva ázeƙara. ² A naba jaterhe ge ervaunƙe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ƙane ge zhele na á lyiya emnde a haypa, á zá dafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba ƙane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a keƙaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na keƙaakeda na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ƙane. ⁶ Máki saasa maa, á dáhá slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara, tá se higa átirpalle, adaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza keƙaakeda na.»

⁷ Daaci a ba ƙane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza keƙaakeɗa, sharánsha

⁸ «Zlabe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a eblyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kára á ba am sarte ɗanna, á ettátaya ba shagera, á hyadese bere ɗanna baɗemme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riya-aara sey tá cenáncena baɗemme, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza keƙaakeɗa na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza keƙaakeɗa, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlabe ádaliye, a ba ɗane á elvan ge itare: «Aɗkwa ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ɗá záná am warata am iga á ɗa na wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba ɗaaterɗe, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ɗanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaangudí wá, a naba jimaa kazlanja-aara, umele a valuhe a puwem shungu-aara am lyiba, puwwe a naba zlálá á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de keɗaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddeɗara na baɗemme, am dákarire ba dey. ¹⁴ Ba ɗane keni pacanvepáce nalmáne-aara baɗemme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ɗanna keni. Palle á názu á eksáná áte erva

baaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ɲanna á elvan ge ɲane: Aɲkwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba ɲane; a naba duhe. ¹⁶ Aɲkwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá eɲkale áte nja-aara ɲanna, a ba ɲane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare dafa ni, iya ni á jiija waya áhuna! ¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsa á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ɲaneka palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá dakiyá an egdza á ɲa keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ɲa umele am huđe á há á ɲa. ²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddenjara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddenjára, daga ba zlaɓe yiyye, a naba diyeddiye eddenjára, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálle a de ɲanaahe an erva buwa, á higa arge ɲane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ɲane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyanefka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ɲa ádaliye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddenjara na ge názena aɲkwa tsakaná ɲane. A ba ɲane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de

sawansa záne zariya, antara kimake, ira jafe palle, sawmbare an ɲane, tsekwawanemtsekwa am kazlaɲa. ²³ Dawmbare, de sawánsa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsawatse, una muɲri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Adaba egdza-aaruwa na náwa ɲane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ɲane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza keɗaakeda ba ɗekideki, amá kwaya ɲane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága muɲri-aara, higa yaikke am hufe á há-aara bademme.

²⁵ «Amá am sarte ɲanna wá, makaji á edda á há ɲanna baaka am mba, a dem kaamba. Ankwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja ganɲa tá shekela emnde. ²⁶ A naba ɗaase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ɲane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadi-aatare ɲanna á elvan ge ɲane: Saasa egdza emmeɲa, eddeɲa a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, adaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunɗe makaji á edda á há ɲanna, a kwaleve ge dem mbá ɲanna ba ɗekideki. Daaci a segashe ba eddeɲara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ɲane á elvan ge eddeɲara: Edda, iya náwa yawe wányarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ɲa ni, aley ba ser palle keni vakiteka ba egdza a nawe keni, ganakini ɲá zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á ɲa, ɲane wá, a de keɗakaa nalmáne á ɲa bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau

na mi gelanaa á ba an niya na ádaliye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádeme keni dakeska d'ekideki. Ay degiya, ba d'emme á názena am huđe á há na ba náza á ŋa. ³² Duksa palle wá, shagera ba mi maganaamaga munri, mi higa. Adaba egdza emmeŋa ŋanna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina ŋane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a keďaa an keďa am kaamba, náwa shanásha zlađe ádaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba ŋanna, a ba itare tá elvan ge ŋane: Degiya sleslera á ŋa na ankwa á badzaká nalmane kwakya. ² Daaci a naba d'ante sleslera-aara ŋanna ádezeŋara. A ba nane á elvan ge ŋane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á ŋa, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera ŋanna am ervaunde-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Adaba baaka shaige-aara, á ŋgyiŋgye zanwe-aaruwa am slera. De herďa keni yá dzegwánka mazla-aara, ŋála keni zherwe. ⁴ A ba ŋane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá lyiyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge dáhá emnde na zanwe-aara á dábater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa ñane zunñwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba ñane á elvan ge ñane. ⁶ A ñwanante, a ba ñane: Waye gaun̄gaun̄ mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge ñane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaun̄gaun̄ deremke, daaci ba seke pelaksepele gaun̄gaun̄ deremke. ⁷ A dante ura umele zlaḅe, a ba ñane á elvan ge ñane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A ñwanante, a ba ñane: Nalkame buhwa deremke ilyeḅe. A ba sleslera á elvan ge ñane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufade, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufade.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara ñanna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa adaba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Adaba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlaḅe adaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmane á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de lyiyakurlyiya am tate na ni á zleka d'ekideki na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire ñanna.

¹¹ Adaba una ñanna, máki magakurka slera an

nalmane á duniya na an unṅule-aara mu, á de vakurta ware nalmane á jirire? ¹² Zlaḅe ádalije, máki magakurka an unṅule-aara áte nalmane á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?

¹³ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á maṅka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12)

¹⁴ *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cenaa elva ṅanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunḁe á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

¹⁶ «Ndza á faterá ba *tawraitá á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una ṅanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte ṅanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwará á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedá-aara bademme, ganakini á demda ṅane keni am kwara ṅanna. ¹⁷ Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraitá. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge kedá a egdza duksa ba cekwaanḁudi am tawraitá.

¹⁸ «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, ñane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

¹⁹ «Ndza anƙwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedde jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, ñane á zá ba emtakire am mba-aara. ²⁰ Anƙwa zlaƙe talage umele zhera-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakyiya á sleberba na. ²¹ Ñane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zlaƙa, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na. ²² Am iga á una ñanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahima am samaya. Sleberba ñanna ñane keni a naba emtsehe, hefareheda. ²³ Amá sleberba ñanna anƙwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zlaƙa-aara ñanna wá, á zhárá ba Ibrahima antara Laajarus ázeñara, ta yiyiye jipu an ñane. ²⁴ A fu hula á ba an ndzedá, a ba ñane: Eddaaye Ibrahima! Tasle á ña zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zlaƙa degiya am kárá na! ²⁵ A ñwanante ge Ibrahima, a ba ñane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zlaƙa

kwakya na! Kina wá, aṅkwa á puwansepuwe ṅane mazla-aara, ka keni ba ká shá zlaḍa á ṅa. ²⁶ Baira ḍeme, aṅkwa evege slaḍḍe am dágave á miya, ma emnde á ṅere una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezeṅere keni tá dzegwánka. ²⁷ A ba zhel ṅanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimia: Máki estuwa wá, ba ḍaaka elva-aara. Amá yá dalide zlaḍe ádaliye ge ṅalakṅála eddaaye, tasle á ṅa, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, ²⁸ tá aṅkwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyeḍe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare keni á sem tate á zlaḍa ṅanna yá am huḍe-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimia á elvan ge ṅane: Egdzar mama-aha-ṅa wá, aṅkwa *tawraitá á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am huḍe-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel ṅanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimia. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsá nja-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Ibrahimia á elvan ge ṅane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ṅanna.»

17

Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa ḍekideki wá, ḍaaka dabari-aara ḍekideki. Amá zlaḍa

ge edda una ni á vatertá ñane ektápaare ge emnde á dem haypa ñanna. ² Ambane ba ta ñguðanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmeña wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaa haypa ni á se slapalá wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a ðela tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fañeraarfe ge fetarfire á ñere.» ⁶ A ñwaterante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ñane na: Betesebete ire á ña, de tsaatse am haye keni, sey á zlálá nafa ñanna.»

Walaadfi-aha wá, ta ba walaadfi-aha

⁷ A ba ñane á elvan ge itare: «Zharauzhárá á ba áte slera á walaadfi: Ware am dágave á kure an walaadfi-aara? Máki walaadfi á ña a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbaðanaambada ka-zlaña á ña watsewatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á ña. ⁹ Ábi ðaaka ura á slafaná we ge walaadfi adaba fesarfire na a maganaa ñane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a

fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlafe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha ñanna maa, anjwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ñanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaahé ba yiyiye an we á baráma. ¹³ Baðemmire-aatare ta fu hula á ba an ndzedá ge ðaha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaaña Yaisu, tasla á ña, zañervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlálá, de marawateránmárá ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsa iga, tá anjwa zlálá wá, ta naba mbehe baðemmire-aatare.

¹⁵ Anjwa palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsa áseza Yaisu ámbera á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanaa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte haha, anjwa á slafaná we an ervaunðe-aara palle. Zhele ñanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi baðemmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba ñane palle? ¹⁸ Emnde maselmane na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanaa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge ñane, «Ezzlálá á da. Mbakaambe fetarfire á ña.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara
(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwára á Dadaamiya ñanna aṅkwa á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Aṅkwa á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde baɗemme yá aṅkwa antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye ñane aṅkwa áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa ñane aṅkwa áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka ɗekideki. ²⁴ Aɗaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde baɗemme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kára á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zlaɗa ba kwakya emtsaɗe, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde baɗemme keni, watse emnde tá maga ba una ñanna. ²⁷ Am zamane á Nuhu wá,

slera á emnde ndza ba shunḡula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwaa ge yawe á keḡa duniya, a keḡateraahē bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunḡula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlaḡa, emnde umele tá evvala, tá herḡa duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyateraarhe kára an wēsha an *baraudau á sawa am samaya, a keḡateraahē bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsa ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una ḡanna.

³¹ «Vacite ḡanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunḡa á dem huḡe-aara ge hálá kazlaḡa-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, ḡane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya ḡezla shifa-aara, watse á keḡanaakeḡa. Edda una tatayaaka ḡezla shifa-aara, ḡane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare ḡanna wá, watse emnde buwa tá zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ḡane: «Witse á magava áme una ḡanna Yaakadada?» A ḡwaterante, a ba ḡane: «A ba am tate na ni aḡkwa lipa, zaatate-aha tá

jaháva á ba ádehuwa.»

18

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka dekideki. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa narkali am ekse umele, baaka ura á kuaná ñane dekideki, ba Dadaamiya keni ñane á kuveka dekideki. ³ Ay ankwa zlaɓe mukse wegyege á ba am ekse ñanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalañerevdagale an ura, maranánmára jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunñwire wá, narkali na eksarka emtsaade elva á mukse na dekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba ñane am ervaunɗe-aara: Baaka ura yá kuaná ya dekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmára jirire-aara ge sledágala-aara ñanna, adaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlaɓe adaliye Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ñane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertersaa ñane, vayi vacika tá ázejará na wá, ñane á shekwaaka dekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde bademme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlabé ádaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ɲane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaahé, a magaa maduwa am er-vaunɗe-aara, a ba ɲane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, aɗaba ɲa gergere antara emnde umele. Aɗaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya aɗaba ɲa gergere an slejaha hadáma na náwa ɲane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá aɲkwa á sakanse luser am názena yá shaná ya baɗemme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaahé yiyiye an ɲane, amá ɲane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ɲane. Daaci a puwanu erva ge er-vaunɗe, a magaa maduwa-aara, a ba ɲane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ɲa zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ɲanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Aɗaba ma ware una a kantaa ba ɲane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)*

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwatarar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ñanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterteka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwára á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka dfekideki.»

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)*

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?»

¹⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára ká dfahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle.

²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ñane: Mañka gwardzire, jeka shifa, ileka, mañka seydire á fida áte ura, d'ematervedeme tara eddeña an emmeña.»

²¹ A ñwanante ge zhel ñanna, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Una ñanna ñannaaña bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuvale názu am rezege á ña bademme, tegatertega shunngu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha lafa-aara am samaya. Daaci

sawa d'abid'aba.» ²³ Ba a cenaa una n'anna zhel n'anna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, ad'aba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzámá ire zhel na, a ba n'ane á elvan ge emnde: «Zlazlad'a jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwárá á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlad'a ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlad'a ba náza á sleberba zla'be ad'aliye ge dem kwárá á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva n'anna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á n'ezlesen'zle d'ekid'eki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka d'ekid'eki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge n'ane: «Amá n'ere wá, yan'eranya duksa bad'emme, ganakini n'á d'aba ba ka palle.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bad'emme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-n'ara, bi tara edden'ara an emmen'ara, bi a yaa egdzara-aara, ad'aba *kwárá á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bad'emme á jauje ba ge una n'anna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu an'kwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a d'ante pukura-aha-aara ke-laawa ju buwa, a ba n'ane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á

emnde bademme na bademme á de gevge.
³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisezlazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice,
³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una ñanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba ðekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.»
³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva ñanna baaka ðekideki. Ázetare wá, maana á elva ñanna seska ðekideki, cenaránka elva na a ndaateraa Yaisu na.

*Ura wulfe shansha ice áza Yaisu
 (Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)*

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, anƙwa ura wulfe umele á njá áte we á baráma, anƙwa á ñala. ³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá anƙwa á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba ñane. ³⁷ A ba emnde: «Una anƙwa á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwára ge ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á ña zivarze.» ³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a ðufe, amá ñane a far ká kwára á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á ña zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a ba ñane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe ñanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñane: ⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe na, a ba ñane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.» ⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á ña, mbakaambe fetarfire á ña.» ⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werte ge ice-aara, a dába Yaisu,

ámbera á gala Dadaamiya. Baďemme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am huďe á Yairikau maa, a degáshe am huďe á ekse praatte. ² Am ekse ɲanna maa, aɲkwa ura zhera-aara Jakayus, ɲane male á shuɲgu á hadáma, sleberba jipu. ³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware ɲane Yaisu ɲanna. Amá dzegwanká aďaba ɲane paihyhye vayvaya am emnde. ⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de ďaleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Aďaba aɲkwa á ďaba ba tate ɲanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate ɲanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba ɲane á elvan ge Jakayus: «Tsekwesetsekwe watsewatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á ɲa.» ⁶ A tsekweise ge Jakayus ba watsewatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Baďemme á emnde na tá aɲkwa á zharaterzhára na, aɲkwa á waterwa am ervaunďe. Ta bantsa itare: «Ezzhára ka, á de hare am mba á slehaypa.» ⁸ Amá a tsaahge Jakayus, a ba ɲane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki aɲkwa edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa huďe ufade.» ⁹ A ba

Yaisu á elvan ge ñane: «Vatena wá, huđe á há á ña shánsha shifa, ka keni ka ba eggyeñara ge Ibrahim. ¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde bademme wá, ya se tataya ba edda una an keda na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an ñane
(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ñanna, Yaisu a bateraa naraje na zlađe adaliye. Adaba herzharenteherzhe Urusaliima ba ñga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara.

¹² Daaci a ba ñane am naraje-aara: «Ankwa egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsa adaliye. ¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ñane, a ba ñane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya. ¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ñane. Zlzlala ñane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayañerka ñere, á se kwaráñerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ñanna, mazla-aara a naba saahé á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta dante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an ñane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni. ¹⁶ A semhe ge slezuññwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe kelaawa. ¹⁷ A ba slekse yaikke a

elvan ge ɲane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á huɗe á ɲa am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa. ¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba ɲane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huɗe ilyebe. ¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ɲane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyebe.

²⁰ «A de semhe ge umele wá, a ba ɲane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya fademe am bagwadza, ya sheɓanve. ²¹ Jiija lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanƙa ba duksa á ɲa keni, ká shánsha; janƙa ba wulfe á duksa á ɲa keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka. ²² A ba slekse á elvan ge ɲane: Ba elva á ɲa na keni hyaahya, ɲakaana shairiya. Mbate ka ɲuɗi, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka? ²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanƙa nalmane-aaruwa am baɲ, ma yá se lyiyaná an riba?

²⁴ «Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázeɲara na: Lyauvaalya shunƙu na ázeɲara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huɗe kelaawa na. ²⁵ A ba itare tá elvan ge ɲane: Yaakadada, degi ázeɲara keni aɲƙwa ɗeme gursa ɲanna? ²⁶ A ɲwaterante a ba ɲane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una aɲƙwa ázeɲara na. Amá edda una shanteka ɗekiɗeki wá, ba una

cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye. ²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedfatsa á ba á katafke-aaruwa.»

*Yaisu á dem huɖe á Urusaliima
(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19)*

²⁸ Zlauzle á tsaka elva ɲanna Yaisu maa, ba zlala-aara zunɲwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima. ²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá dahaná an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ɲane á elvan ge itare: ³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye ɲane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzenɲwa an ɲguda, ba ser palle keni zlaɓe ɲjateka ura átekwa wá, naba pelawaapele sawánsa. ³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a ɓela na, baɗemme ta de berán ba seke una a baternaa Yaisu na. ³³ Am sarte na tá aɲkwa pela ezzenɲwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare. ³⁴ Ta ɲwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.» ³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzenɲwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzenɲwa ɲanna, lauktu ta ɲjetaa Yaisu átekwa. ³⁶ Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zlála ɲane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharanteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwárá, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya nane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, ankwá am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá ankwá *Farisa-aha umele am dikele á emnde nanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á na a darude.» ⁴⁰ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ma ta dŭwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyua Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba nga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyua berni na, ⁴² a ba nane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite nanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á na, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwá á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á na á de jauje ge ndzedá á na, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kedakurkedá ba dekideki antara emnde á na. Ka berni, amá watse ba nákwá palle keni tá de nánka áte ukfenjara nákwá, bademme watse tá ngerdakinjerdá,

adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ngya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am huđe-aara ba ke-laazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena ankwa á kwaratersá nane na an enkale-aatare bademme.

20

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, ankwa á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse ádezenara. ² A ba male-aha nanna tá elvan ge nane: «Banjeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ³ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane a elvan ge itare: «Iya keni, yá

ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.»

⁴ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva ɲanna am dagave-aatare emtsaade, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an ɲane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ⁷ Daaci ta ɲwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyanjerka ɲere.» ⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva

(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una ɲanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba ɲane: «Aɲkwa ura a dzebaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe ɲanna am erva ge emnde a slera, ɲane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva ɲanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara ɲanna, ta belanaahe an erva-aara dey. ¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, ɲane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela

umele zlaŕe ádaliye ge keyire. Nane deme ta gyegese, vuwa-aara bademme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe nanna: Yá maganá estara kena? A ba nane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte nane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte nane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dágave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná nane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe nanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaahe, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe nanna wá, á se keɗanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe nanna bademme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde bademme: «A janaaja Dadaamiya una nanna!» ¹⁷ A zharateraahe emtsaade ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane:

Ba nákwá nanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á náná nane ndzedá á bere nanna bademme.

Una nanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá nanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele.

Sakwa edda una má a eblyaara ñanna ge ñane, sey á hánaahe edda-aara ba ñgerdfekdeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraita antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ñanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

*Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)*

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwada Yaisu á ba am sarte ñanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ñanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáva ge Yaisu, ágire tá tsagwada elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ñgumna. ²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, diyañerdiya ganakini ekka wá, bademme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde bademme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyañerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaañernda ba jirire, am *tawraita á miya mu, aṅkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kerten diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá aṅkwa á maganá itare bademme, a ba ñane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmárá emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ñane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunḡu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta ṅwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á

Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwada á katafke á emnde bademme, amá baaka sharanka názu tá eksáná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa nane, daaci ta dŭ ba we-aatare.

*Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)*

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya dekideki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, anƙwa a puwamitaa Muusa, a ba nane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁹ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba kedefehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, nane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na bademme ta gaa ba mukse njanna, amá bademme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni. ³² Am iga-aatare bademme, a emtsehe ge mukse njanna keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

³⁴ A njwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara njwásha tá anƙwa á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am

duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma ñwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am huđe-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, ádaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tsete emnde a faya an shifa. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba ñane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ñane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Baďemme á emnde a shifa tá an shifa ba ge ñane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawraitá: «Elva á ña na ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una ñanna.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda
(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)*

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba ñane: «Estara ñane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na? ⁴² Dawuda an ire-aara keni a dahanaa an Yaakadada, ankwa am Jabura, a ba ñane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa:
Njinja am naďafa-aaruwa,

⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.

44 Ha! Dawuda an ire-aara a dahanaa an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu anƙwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá (Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)*

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde bademme: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraitá. Adaba itare ta emnde a wáyá marava am záne sadafde, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba slede na átire ge náza a emnde bademme na. Ma am muƙri keni itare sey tá de kátá ba slede na ni an dárádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá nƙásha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slafanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zladfa-aatare á de jauje ge náza á emnde bademme vaci shairiya.»

21

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse (Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhárá emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele nane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa nane keni. ³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya nane, taláge ba jipu na wá, nane a puwum náza-aara jateruje ge emnde bademme. ⁴ Adaba uwe, itare wá, anƙwa nalmane-aatare, ta saa

ba cekwa-aara ge mága sadake an nane. Amá mukse na wá, nane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara baɗemme.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbeɗa *mashidi yaikke
(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)*

⁵ Emnde umele tá anƙwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi nanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaŋa na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta caɗaa mashidi nanna an nane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Anƙwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle keni á jauka áte ukfeŋara nákwá, watse baɗemme á mbeɗa á dem áhá kwá ezzhara na.»

*Zlaɗa-aha na watse á magava lauktu á zla
duniya*

(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Witse á magava am sarte-ara una nanna? Witse náɗa dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa nanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se keɗarakuraaka emnde umele. Aɗaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, ɗabawaterka ɗekiɗeki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunɗe á male-aha gergere wá, kure gazlauka ɗekiɗeki, aɗaba watse á de magava ba una-aha nanna

zunḡwe, amá zlaḡe zle á duniya áte una ḡanna-ka emtsaade.» ¹⁰ A farhe zlaḡe ádaliye, a ba ḡane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwára á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndzedá jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha sadadde á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha ḡanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem dangay. Watse tá de tsakurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa. ¹³ Daaci watse á vakurta ba una ḡanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare. ¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge ḡezla ire á kure an ḡane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enkale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede dekideki. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure keni, tá de vakurte ge emnde, tá de ceba shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba úgje ire á kure palle á kefeka. ¹⁹ Kure wá,

tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá ñezlesenjle.»

*Zlaɗa na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19)*

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáwa wá, diyaweddiye geni herzha keɗa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte ñanna á dem huɗe á wa. Emnde na tá am huɗe á Urusaliima keni, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima ɗekideki. ²² Aɗaba hare-aha ñanna baɗemme ba hare-aha á zlaɗa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya baɗemme. ²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlaɗa á ñwasha na watse tá á huɗe, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva am sarte ñanna! Aɗaba watse kwakya jipu zlaɗa am hare-aha ñanna. Watse á marateránmárá Dadaamiya ge emnde a larde ñanna, geni tá aɗkwa am ervaunɗe-aarire. ²⁴ Watse tá ceba shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na baaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde baɗemme
(Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27)*

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni baɗemme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Aɗaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzedá, watse

kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de cebatera ba lyawa, adaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Adaba bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñarñare slede. ²⁷ Am sarte ñanna wá, tá de zhárá ba iya *Ura á emnde bademme yá ankwá á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna ankwá á magava duksa-aha ñanna wá, pauka hare mazla-aara, tsak-wautsákwa hyema á dem samaya, adaba herzhe kwá ñezla mazla-aara.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema anwaslire

(Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31)

²⁹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bat-eraa naraje maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele anwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ñanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna ankwá á magava duksa-aha ñanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ñanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba keda, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kefeka defekideki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ŋanna ba estuwa, kwa baaka am niya. ³⁵ Adaba watse á setarge duniya bademme ba seke narre, baaka ura á geya ágashe dekideki. ³⁶ Adaba una ŋanna, pauka háre, magaumaága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzedá ge ŋezla átuge duksa-aha ŋanna bademme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde bademme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá dahaná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlyya-waabere wá, kertenj tsekwaasetsekwe, bademme á emnde tá de cena elva ázenjara am *mashidi yaikke.

22

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu (Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Herzhapteherzhe vayvaya muŋri á depaiŋ na baaka shahi á makala am huđe-aara, muŋri na tá dahaná an *Paska na. ² Am sarte ŋanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ta tátaya pute a keđa shifa á Yaisu ba dekideki. Ta magaa estuwa, adaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda anƙwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11*)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá dƙaha ba ɲane, ɲane ɲanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ɲanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerde, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «Ijá vakte shunƙu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ɲanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde dekiƙeki.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu*
(*Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30*)

⁷ Gyaregya munri á depain na tá puweka shahi á makala am huƙe-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsaumiyaatsatse dafa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ɲá de tsatsakaná áme?» ¹⁰ A nwaterante, a ba ɲane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am huƙe á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba dƙabaudƙaba á dem mba na á demkwa ɲane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ɲanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá dafa á Paska am huƙe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de

marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaŋa am huđe-aara. Kwá tsatsamiya dafa á muŋri am huđe-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlála ge pukura-aha na, tá de bera duksa bađeemme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa dafa á Paska am bere ŋanna.

Masane cuđeɗɗe

(*Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25*)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, aŋkwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ŋane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunđe-aaruwa bađeemme, geni yá zuze dafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlaɗa-aaruwa. ¹⁶ Aɗaba zá Paska ŋanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara bađeemme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ŋane á elvan ge itare: «Nawm-bare shawushe bađeemme á kure. ¹⁸ Aɗaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ŋanna maa, a eksante dafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ŋane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa aɗaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ŋane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ŋane

á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puva a adaba kure, Dadaamiya á ngudaterá namána ge emnde an nane.))

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá nane mí zá dafa ba kerde. ²² Iya *Ura á emnde bademme wá, sey ba yá emtsa baaka pekyaa-aara, adaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá nane.» ²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáva am dagave-aatare, geni á maganá ware una nanna.

Ware una á de gev male á miya bademme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhára nane ba seke male-aatare bademme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá anjwa á mára sleksire-aatare áte larde-aha, bademme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera slera-aatare. ²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba nane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba nane. ²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá dafa, antara walaadi mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadi.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá anjwa antara ya ba kelaazare, kwá anjwa antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine bademme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure. ³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de

záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á dáhá Simaun, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye shansha baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá anƙwa eggyege na. ³² Amá ya magaa maduwa adaba ka, geni a kezlevka fetarfire á ña bademme. Am sarte na má watse eptsakeptsa á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá am vuwa ge egdzar mama-aha á ña.» ³³ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem dangay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceba shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya belakurbela, ma shungu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, anƙwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta ñwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere dekideki.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni anƙwa shungu-aara, a eksanteksa; edda una anƙwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una

má baaka masalam-aara, a veluvelé nangyuwe-aara, a shekwepshékwe. ³⁷ Ya bakurnaa adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: “Nane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una nanna kina geni á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge nane: «Yaakadada náwa ankwa masalam buwa.» A nwaterante, a ba nane: «Hyaahya ba una nanna.»

Yaisu am Gaicaimane
(*Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42*)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba nane na, ta dabemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba nane á elvan ge itare: «Njalaunálá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyye an itare, á hyephye velya nákwá palle, a de kezlaa ugje, a magaa maduwa-aara, a ba nane: ⁴² «Tasle á na Eddaye-aaruwa jinaaja zladá na a shika, máki wayakiyantewayá. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á na.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedá am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa nane na wá, a magaa maduwa an ndzedá-aara bademme, haa a ses ge ngudéffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, adaba haraare ta taa puka hare, tá

am dzámá ire yaikke. ⁴⁶ A tsaterterte, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlaɓe zланаaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ñanna suuwe ádeza Yaisu, a de ñanaahe takwalle, á gan use an ervaunɗe-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ñanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhára mága ñanna wá, watse zlazlada jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ñere keni ñá naba waterwá emtu an masalam-aha á ñere?»

⁵⁰ Kertenɗe velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a nadafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ñanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu? ⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika ɗekideki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabefammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu ɗekideki
 (Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72;
 Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha baɗemme. Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka ɗekideki.

⁵⁵ Mbarantembe kára am huɗe á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kára na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare.

⁵⁶ Daaci á ezhára kwátena umele Piyer na, á njá átuge kára, á ezhára, a ba ɲane: «Degi zhel na keni ba ura á Yaisu ɲanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba ɲane: «Diyanka ya zhel ɲanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaangudi wá, a nanhe zlaɓe áɗaliye ge ura umele, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ka keni ka ba palle á emnde ɲanna.» A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane: «Iya ɲane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlaɓe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara ɗekideki, dawale na keni ba ura á zhel ɲanna. Aɗaba ɲane keni ba ura Galili ɲanna.» ⁶⁰ Amá a ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane: «Naba ennda seke elva á ɲa ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlaɓe zlaɓaaka Piyer, tsáksákwálikwaa á ba tsakala.

⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba ɲane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge

Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja
(*Mat. 26:67-68; Mark. 14:65*)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta fadanse ice, ta vavante defekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete ñane.

*Yaisu á katafke á *kendekiya yaikke*
(*Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24*)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlya werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha bademme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanernda.» A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde bademme yá zlala á de njá am nadafa á Dadaamiya na Sleksa ba ñane na.» ⁷⁰ A ba itare bademme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa ñane.»

23

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38*)

¹ Daaci ta tsetehe bademme-aatare am *kendekyiya ɲanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á weshalarde á miya. A bantsa ɲane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma dɛkideki. A bantsa ɲane zlaɓe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.» ³ A ndavanuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ɲwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde ɲanna bademme: «Shanáka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.» ⁵ Amá itare ta farhe zlaɓe ádaliye á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa ɲane ge emnde na á tsante fitenire am larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an ɲane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am huɗe-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba ɲane: «Zhel ɲanna ura Galili emtu?» ⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba ɓelanaa ádezenɲara. Adaba am hare-aha ɲanna Hirudus keni á ba

am huđe á Urusaliima. ⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba nane, geni watse á nanna najipu ázeṅara. ⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá ṅwanárka Yaisu dekideki.

¹⁰ Tá aṅkwa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá. ¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba ṅga, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu. ¹² Garevge slakate-aha ba vacite ṅanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu
(*Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16*)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme, ¹⁴ a ba nane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha ṅanna á ba ákatafke á kure, shanáka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á ṅanaaṅa shairiya. ¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á ṅanaaṅa shairiya. Adaba una ṅanna a eptsanaahe zlabé ádalije ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa nane hyephye ja shifa-aara. ¹⁶ Adaba una ṅanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa muŋri á *Paska sey slekse á belaterá dangay palle maa,))
¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba an ka kwára: «Ejja zhel na a njeka an shifa dekideki, belanernaabela Barabas.» ¹⁹ Barabas wá, ta ngudanaa adaba fitenire umele ta tsante am huđe á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, nane á kátá bela Yaisu. Adaba una nanna, a se mbedateruhe zlađe adaliye elva-aara ge emnde a ekse. ²¹ Amá ta nwanante á ba an hula: Zleŋelezleŋela áte dzangala, zleŋelezleŋela áte dzangala, zleŋelezleŋela áte dzangala, bademme-aatare ba estuwa. ²² A ndaaterhe zlađe adaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára nane ge kure? A gu uwe nane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa nane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlađe adaliye ge hula geni a zleŋelarzleŋela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzedá. ²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare nanna. ²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adaba fitenire á dem dangay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte nane.

Náwa ta zleŋelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(*Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27*)

²⁶ Tá anƙwa á dándá Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahé, ta far sepa dzaŋgala á ba an ndzedá, á dɔ́ba Yaisu an ɔ́ane. ²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa dɔ́ba Yaisu na antara ɔ́washa. ɔ́washa na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dɔ́kwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba ɔ́ane á elvan ge ɔ́washa ɔ́anna: «Kure ɔ́washa-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure. ²⁹ Adɔ́ba anƙwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare ɔ́washa dziire antara ɔ́washa na zɔ́be faranuka uba-aatare ge egdzere, ira ɔ́washa na tá yeka mazla-aara na. ³⁰ Am sarte ɔ́anna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadadde: Mbedawaɔ́erarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Shebawaɔ́erveshebe taslawá á kure! ³¹ Adɔ́ba má ta magante una ge nafa áɔ́wáslá, watse átsáme kena náza á náfá na an ula?»

³² Á ba am sarte ɔ́anna maa, tá anƙwa emnde a bádza slede ta buwa, ta daterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle. ³³ Daraada am tate ɔ́anna tá dahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zɔ́nelaa Yaisu, antara emnde a bádza slede ɔ́anna áte dzaŋgala-aha-aatare, palle am nadafa-aara, palle keni am názɔ́ba-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, adɔ́ba diyarka.» Itare ta tegaa kazɔ́na á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-

aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bademme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawep-sawa: «Ábi ñane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ñane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.» ³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla danđanje tá kátá fanufe. ³⁷ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ña!» ³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzangala átire ge Yaisu: «Ba ñane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza slede na ta zlenelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ñane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ña, lyanerlye ñere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ñane: «Ekka wá, labára á wan̄ka lyawa átuge Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zlađa ñanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydey á názena mi maganaa miya keni. Amá ñane mu, a gu uwe, ábi baaka?» ⁴² Daaci a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ña iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ña na, ba tasle á ña yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu
(*Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30*)

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ṅanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaá ge tabedammire wá, duniya bademme baaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am da-gave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzedá, a ba ṅane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ṅanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ṅanna magaavemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ṅane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.» ⁴⁸ Bademme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ṅaṅa ba ervaunđe adaba názena ta naana itare na. ⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ṅwasha na kwaye ta dabanáa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaáhe yiyye an itare, lauktu ta zhara názena aṅkwa á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhya
(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza aṅkwa ura umele zhera-aara Yusufa, ṅane ura Arimatiya am Yahudiya. Zhel ṅanna wá, ura jirire, dzayya huđe-aara, aṅkwa á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. ṅane keni ura male am *kendekyiya yaikke, amá enkale-aara dabaaka názena tá aṅkwa á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am

sarte ɲanna. ⁵² Daaci a duhe ge ɲane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁵³ A se tsekwaa emtsa na áte dzangala, a fademe am kalpakane áɲwaslire, jeba á kalpakane ɲanna ba lefedde. Daaci a de zlavanaahe am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlaɓe zlavaranaaka emtsa am hude-aara. ⁵⁴ Vacite ɲanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

⁵⁵ Ɗwasha na ta saa á ɗaba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta ɗaba Yusufa á dem tate á hedfa Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. ⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaade áte una am *tawraita.

24

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10)

¹ Werre an enɲya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ɲwasha ɲanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. ² Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. ³ Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu ɗekideki. ⁴ Daaci palle a názu tá ndaaná itare ɓaaka ɗekideki. Ba itare tá átira mága najipu ɲanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatafke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nanɲyuwe na á maga wulwulire jipu na. ⁵ Jaterja lyawa

ɲwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde ɲanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya? ⁶ ɲane baaka áhuna tsetse, aɲkwa an shifa-aara ádaliye. Elva na a bakurnaa ɲane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? ⁷ Adaba ndza a ndaakurnda, a ba ɲane: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zleneliya áte dzaɲgala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baternaa Yaisu na bademme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlála-aatare áte we á irekhya, tá dateraa labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁰ Náwa zhera á ɲwásha na ta dateraa labáre ge pukura-aha ɲanna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira ɲwasha umele na ndza ta kerde, bademme ta daa ba labáre ɲanna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á ɲwasha na seke elva a jirire, fartarka an itare dekideki. ¹² Piyer wá, ɲane a naba tsetehe á ba am sarte ɲanna, zhagade-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem huɗe-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsa-aara á da, á maga ba najipu-aara.

Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)

¹³ Ba vacite ɲanna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá dfaná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá

aṅkwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha ṅanna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlaḅe itare keni tá ndaha ba elva ṅanna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetare, aṅkwa á zláá antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhárá ba ura, amá aṅkwa názu a piyaterite ge diyeddiye-aara. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahé wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba ṅwanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Ka wayve am Urusaliima, zlaḅe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba ṅane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta ṅwanante, a ba itare tá elvan ge ṅane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? ṅane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, aṅkwa hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázeṅará. ²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zleṅelehe áte dzaṅgala. ²¹ Baḍemme ndza ṅa tamán geni á de lyaná ba ṅane larde á *Iserayiila. Amá kwaye ṅane názena a magava áte ṅane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlaḅe ádaliye maa, jaraṅerja eṅkale ṅwásha umele tá á ba ázeṅere. Adaba ta duhe ge itare an eṅlyawaabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedañeru labáre, a ba itare: Ta

naba jesarhe ge malika-aha á katafke á ñere ba estuwa, ta bantsa malika-aha ñanna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á ñere á dete we á irekhya ñanna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa ñwasha ñanna. Ñane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka eñkale á kure ðekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na baðemme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka ðekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zlaða-aha ñanna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete ñane baðemme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una ta puwetaa nabi-aha umele baðemme.

²⁸ Herzharanteherzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke ñane wá, zlaðe zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge ñañanaa ázetare, a ba itare: «Gevge mañgaripu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázeñere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante ðafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve ðafa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge ñanire, amá naránka ñane mazla-aara. ³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunðe á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte

baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunđe á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte nanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a nja-aatare. ³⁴ Ta anjwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.» ³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyared-diye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte ná.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

³⁶ Itare keni zlađe tá ndaha ba nane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba nane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye. ³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunđe á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erwa-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erwa á kure áte iya, tapawiyaat-apa ba shagera. Adaba náza nye wá, nane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyaihyeka.» ⁴⁰ Á baterá una nanna wá, ámbera á maraterá erwa-aara, antara sera-aha-aara bademme. ⁴¹ Aley zlađe fartarka emtsaade. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte nane. A naba ndavateruhe, a ba nane á elvan ge itare:

«Ankwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an tefá shagera. ⁴³ A lyevaahe, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda bademme, a ba iya: Bademme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni bademme sey watse á gevge.» ⁴⁵ Daaci a naba vaterte enkale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zláfa, emtsamtsa. Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama bademme an zhara-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha ñanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am hufe á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya ñanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11)

⁵⁰ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a daterse am hufe á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erva-aha-aara a gaterar barka. ⁵¹ Am sarte na a gaterar barka

ɲanna wá, ámbèra á tegava an itare, a zláá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje á ba am tate ɲanna, lauktu ta eptsa á sem Urusaliima, ervaunɗe-aatare emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Wakita á Dadaamiya
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d